

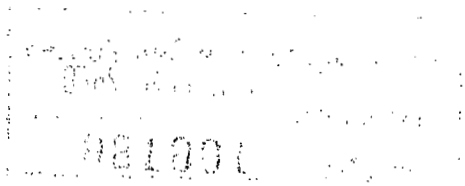
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
จ.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

การศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก
เพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

A Study of Communities in Eastern Industrial
Development Areas as an Appropriate Model
of Nonformal Education

กชกร	สังขชาติ
สุจินดา	ม่วงมี
สมหมาย	แจ่มกระจ่าง
กาญจนา	มณีแสง
พ้องศรี	เกียรติเลิศนภา
วิณี	ชิตเชิดวงศ์



ภาควิชาการศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2535

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกัน ซึ่ง
คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย
เป็นอย่างสูง

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายอรัญ พึ่งเย็น นายอำเภอ
บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา นายอาวุธ วิวัฒน์วานิช นายอำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี และนายเสงี่ยม เรืองอร่าม นายอำเภอเมือง จังหวัดระยอง
และพัฒนากรของทุกอำเภอที่กล่าวมาแล้วทุกท่าน รวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่
อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม
ทุกคน และพร้อมกันนี้ขอขอบใจลูกศิษย์ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้
ให้สำเร็จลงได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

12 สิงหาคม 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพ และด้านสาธารณสุข ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยการศึกษาจากการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเป็นรายบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

1) หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครอบครัวในหมู่บ้าน จำนวน 500 ครัวเรือน 2) หัวหน้า หรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 22 คน และ 3) ผู้บริหารโรงงาน จำนวน 35 คน (รวม 35 โรงงาน) แล้วนำผลการสัมภาษณ์นี้มาหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความต้องการที่จะศึกษาต่อน้อยมาก แต่พบว่า ส่วนที่ต้องการศึกษาต่อนั้นต้องการศึกษาเพิ่มเติมทางสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

อาชีพของประชากรคืออาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละประมาณ 3,000-5,000 บาทต่อเดือน มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน

ด้านสาธารณสุข ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเป็นแหล่งน้ำดื่ม ประชาชนได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสื่อมวลชน และปัญหาทางด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อมคือน้ำเสีย

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มีความคิดเห็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งต้องการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ โดยเห็นว่าสถาบันทางการศึกษาทุกระดับควรมีบทบาทในการจัดการศึกษา ในรูปแบบของศึกษานอกโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงงานมีความเห็นว่า พนักงานควรได้รับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทางด้านจริยธรรม การปรับตัว และมนุษยสัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เหมาะสมที่จะให้การศึกษา โดยการสนับสนุนจากโรงงานอุตสาหกรรม

ABSTRACT

The research was to study the information about communities in the Eastern Sea Board area in order to find out the pattern of nonformal education. This study was divided into four categories; education, economics, occupation, and health in the province of Chacherngchaw, Chonburi, and Rayong.

Questionnaires and interviews were used in this study to obtain information from the following sample; 1) five hundred heads of families. 2) twenty-two administrators or persons involved in nonformal education 3) thirty-five industrial administrators from 35 industries. Percentage was used to analyze the data in this study.

The results of this study were as follows:

1. The majority of the populations in the community of the Eastern Sea Board area have finished grade four and do not want to study at a higher level. There are a few people who want to study at a higher level in grammar schools rather than vocational schools.

Most of the people work as employees. There are 4-5 person in a family and earn about 3,000-5,000 baht per month.

In the area of health, most of them drink rain water and are at risk from polluted water. People gain health knowledge from health officials and the mass media.

2. The administrators of nonformal education and the people agree that the educational institute should provide education at secondary and vocational level in the form of nonformal education.

3. The industrial administrators pointed out that employees should be trained in a short course program to develop their ethics, social adjustment and human relations and supported by the industries.

สารบัญ

บทที่	หน้า	
1	บทนำ	1
	ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ค่านิยมศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	แผนการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก	5
	แนวคิดและการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรม	7
	แนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	25
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
	วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	การวิเคราะห์ข้อมูล	32
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	32
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1	33
	1. ศึกษาสภาพชุมชนในปัจจุบันของประชาชนในเขตพัฒนา อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก	33

2. ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องงานการจัดการศึกษา	
นอกโรงเรียน	54
3. สภาพแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม	65
วัตถุประสงค์ข้อที่ 2	75
แนวทางที่ 1, แนวทางที่ 2, แนวทางที่ 3	75
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
การอภิปรายผลการวิจัย	80
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	91
ประวัติผู้วิจัย	113

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	กลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน หัวหน้าหรือตัวแทนผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และผู้บริหาร โรงงาน จำแนกตามจังหวัด	29
2	ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกในครอบครัวแยกเป็นรายจังหวัดและรวม	34
3	ค่าร้อยละของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำเร็จการ ศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นรายจังหวัดและรวม	35
4	ค่าร้อยละของรายได้ของครอบครัวเป็นรายเดือน	36
5	ค่าร้อยละอาชีพของประชาชนในเขตอุตสาหกรรม	37
6	ค่าร้อยละแหล่งน้ำดื่มของชุมชนเขตอุตสาหกรรม	38
7	ค่าร้อยละด้านความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของประชาชนเขต อุตสาหกรรม	39
8	ค่าร้อยละปัญหาเกี่ยวกับมลพิษของประชาชนเขตอุตสาหกรรม ...	40
9	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ	41
10	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ	42
11	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวด เกษตรกรรม	44
12	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ	45
13	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวด พาณิชยกรรม	46
14	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวด ศิลปและหัตถกรรม	47
15	ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ	48
16	ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสาย สามัญเพิ่มเติม	49

17	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติม	50
18	คำร้อยละความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติม	51
19	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมสำหรับประชาชน	54
20	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดช่างอุตสาหกรรม	55
21	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดเกษตรกรรม	57
22	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดช่างคหกรรม	58
23	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดพาณิชยกรรม	59
24	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดศิลปะและหัตถกรรม	60
25	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ สำหรับประชาชน	61
26	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมให้กับประชาชน	62
27	คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพให้กับประชาชน	63

28	คำร้อยละความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติม	64
29	คำร้อยละภูมิลำเนาของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม	65
30	คำร้อยละการศึกษาขั้นต่ำของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม ..	66
31	คำร้อยละการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรม	67
32	คำร้อยละความต้องการให้หน่วยงานอื่น ๆ ฝึกพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรม	68
33	คำร้อยละหน่วยงานที่ต้องการให้จัดฝึกอบรมพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรม	69
34	คำร้อยละความต้องการให้ฝึกอบรมด้านต่าง ๆ	70
35	คำร้อยละการสนับสนุนในการฝึกอบรมพนักงานในโรงงาน อุตสาหกรรม	71
36	คำร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดช่างอุตสาหกรรม	72
37	คำร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดเกษตรกรรม	73
38	คำร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดคหกรรม	73
39	คำร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดพาณิชยกรรม	74
40	คำร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดศิลป์และหัตถกรรม	74

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สภาพชุมชนที่อยู่ในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งโครงการได้ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ขณะนี้รวม 3 จังหวัดด้วยกันคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ต่อไปก็อาจจะรวมทุกจังหวัดในภาคตะวันออก เดิมประชากรส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น มีการศึกษาภาคบังคับ มีอาชีพทางการเกษตรและการประมง มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย หลังจากรัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก และเห็นว่าพื้นที่ในเขตชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา แหลมฉะเชิงเทรา และมาบตาพุดในจังหวัดระยอง เป็นเขตที่เหมาะสมในการสร้างโรงงานอุตสาหกรรม นักธุรกิจจึงได้เข้ามาลงทุนและสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในแหล่งนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีที่ดินทำกินอยู่พากันขายเพื่อเลิกอาชีพทางการเกษตร และต้องการหาอาชีพใหม่ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตจึงเกิดขึ้น อาทิเช่น ปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับแรงงาน การโยกย้ายประชากร ตลอดจนปัญหาความต้องการในเรื่องที่อยู่อาศัย การบริการด้านสาธารณสุข การแพทย์-พยาบาล การอนามัยและโภชนาการ การไฟฟ้า การประปา การศึกษา และความปลอดภัยของสังคม ปัญหาดังกล่าวอาจจะลดลงได้ถ้าประชากรได้มีการศึกษาหาความรู้เป็นการต่อเนื่องในรูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพแล้ว เขาเหล่านั้นก็สามารถจะมีความสุขในสังคมได้

คณะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าวิธีการจะช่วยให้ประชากรกลุ่มวัยผู้ใหญ่ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและมีความสุขในสังคมได้นั้นจะต้องอาศัยการศึกษา

นอกระบบเรียน เพราะการศึกษานอกระบบเรียนเป็นการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ช่วยเสริมให้การศึกษาระบบโรงเรียนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของมนุษย์และเป็นการศึกษาที่มุ่งหวังให้เพิ่มคุณภาพชีวิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ ตลอดจนเพิ่มอาชีพ เพื่อความอยู่รอดและปรับชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหลักสูตรระยะสั้นทั้งความรู้สายสามัญขั้นพื้นฐาน สายอาชีพ ซึ่งเป็นการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย เวลาเรียนและสถานที่ทำการสอนสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน ตลอดจนการให้ข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการดำรงชีวิตเพื่อให้มีคุณภาพในสังคม ซึ่งต้องอาศัยการศึกษารูปแบบของการศึกษานอกระบบเรียนเป็นพื้นฐาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการศึกษาที่จะจัดทำแก่ประชากรได้อย่างเหมาะสมนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชากรนอกระบบเรียนในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และสาธารณสุข เพื่อจะได้มาซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบเรียนที่เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพชุมชนในปัจจุบันของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 ด้านการศึกษา
 - 1.2 ด้านเศรษฐกิจ
 - 1.3 ด้านอาชีพ
 - 1.4 ด้านสาธารณสุข
2. เพื่อหาแนวทางในการจัดโครงการการศึกษานอกระบบเรียนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้กระทำในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยเลือกศึกษาจังหวัดละ 6 หมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรม และในเขต ใกล้เคียง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1 ประชากรในหมู่บ้านตามข้อ 1 จำนวน 500 ครัวเรือน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออกโรงเรียน

จำนวน 22 คน

2.3 ผู้จัดการโรงงานหรือเจ้าของโรงงานตามข้อ 1 จำนวน

35 โรงงาน

คานินยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

เขตอุตสาหกรรมและเขตใกล้เคียง หมายถึง เขตที่มีโรงงาน อุตสาหกรรมหนาแน่น ตามคำแนะนำของพัฒนากร กำนันและผู้ใหญ่บ้านใน พื้นที่นั้น ๆ

หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่ตั้งถิ่นฐานถาวรอยู่ในเขตอุตสาหกรรม และเขตใกล้เคียง (ตามสำเนาทะเบียนบ้าน)

ครัวเรือน หมายถึง ครัวเรือนที่ตั้งถิ่นฐานถาวรอยู่ในเขตอุตสาหกรรม และเขตใกล้เคียง (ตามสำเนาทะเบียนบ้าน)

ประชากรในครัวเรือน หมายถึง หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (ตามการแบ่งวัยผู้ใหญ่ของ Dr. Havighurst) โดยคำนึง ถึงภารกิจด้านพัฒนาการ)

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออกโรงเรียน หมายถึง หัวหน้า หรือตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษาออกโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค หัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน

จังหวัด พัฒนาการอำเภอ เกษตรอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการ
จังหวัด สาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด แรงงานจังหวัด อุตสาหกรรม
จังหวัด และผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก
ผู้บริหารโรงงาน หมายถึง เจ้าของโรงงาน ผู้จัดการทั่วไปหรือ
ผู้จัดการฝ่ายบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านปริมาณ

ผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบการดำเนินชีวิตของประชาชนในเขต
พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกว่ามีความขัดแย้งกันอย่างไรบ้าง เพราะสังคมเดิม
เป็นสังคมชนบทที่ไม่มีระบบและกำลังถูกเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่ง
เขาไม่เคยพบและไม่เคยทราบมาก่อน การต่อต้านและความขัดแย้งย่อมหลีกเลี่ยง
ไม่ได้ การขจัดปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องกระทำอย่างรีบด่วน เพื่อให้
สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2. ด้านคุณภาพ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพราะคณะผู้วิจัย
ต้องการจะนำผลดังกล่าวเสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
โรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อหาแนวทางในการจัดโครงการการศึกษา
นอกโรงเรียน ให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลง

3. การใช้ประโยชน์จากการวิจัย

นอกจากจะนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนแล้วยังสามารถจะเป็นแนวทางในการสำรวจและศึกษาค้นคว้าใน
สาขาอื่น ๆ ได้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในเขตอุตสาหกรรม
ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกโรงเรียนครั้งนี้ เป็นการสำรวจสภาพชุมชนภายหลังก่อนนโยบายการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งได้มีการปฏิบัติกรไปบ้างแล้ว เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาและกล่าวถึง แผนงานการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกและแนวคิดและการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นแผนยุทธศาสตร์ ได้เริ่มมีการวางแผนและปฏิบัติการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2524 โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่แถบนี้ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เพื่อสนับสนุนการกระจายกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างเป็นระบบ เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ อย่างสมบูรณ์ โดยมีเป้าหมายที่จะให้ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร ในขณะที่เดียวกันจะจัดให้มีการบริการด้านสังคมที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการลงทุนของเอกชนในพื้นที่นี้ โดยเฉพาะการพัฒนาฝีมือแรงงาน การให้การศึกษา การสาธารณสุข และการควบคุมสภาวะสิ่งแวดล้อมซึ่งในระยะแรกรัฐจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักให้ก่อน เพื่อชักนำการลงทุนภาคอุตสาหกรรมจากภาคเอกชนให้เกิดขึ้นและจะอาศัยอุตสาหกรรมเป็นจุดเริ่มต้นนำการพัฒนา รัฐได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ 2 บริเวณ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2534) คือ

1. บริเวณมาบตาพุด จังหวัดระยอง กำหนดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการผลิต รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ได้แก่ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเปโตรเคมีคัล และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมถลุงเหล็ก ทั้งนี้รัฐจะบริการโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึก นิคมอุตสาหกรรม ท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำดอกกรายมายังแหล่งอุตสาหกรรมมาบตาพุด ทางรถไฟแยกจากฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ไปยังแหล่งอุตสาหกรรม เคหะชุมชน สำหรับแรงงานอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง ระบบถนน ระบบสื่อสาร โทรคมนาคมต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมป้องกันด้านมลภาวะจากสิ่งแวดล้อม

2. บริเวณแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี กำหนดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารการเกษตร ผลิตอาหารสัตว์ แปรรูปยาง พอกหนัง และแปรรูปหนังสัตว์ อิเล็กทรอนิกส์ นาฬิกา ของเล่น เครื่องกีฬา และอื่น ๆ ภาครัฐจะจัดบริการโครงสร้างพื้นฐานให้เช่นเดียวกับที่บริเวณมาบตาพุด คือจะมีท่าเรือพาณิชย์ นิคมอุตสาหกรรม ท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำหนองค้อมายังบริเวณแหลมฉบัง เคหะชุมชนและบริการต่อเนื่องอื่น ๆ ปรับปรุงถนนและระบบสื่อสารโทรคมนาคมต่าง ๆ

นอกจากพื้นที่เป้าหมาย 2 บริเวณดังกล่าวแล้ว ยังได้กำหนดให้มีการพัฒนาแหล่งชุมชนใกล้เคียง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมาก คือ

1. มาบตาพุด จะเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของประเทศ
2. แหลมฉบัง จะเป็นท่าเรือสมัยใหม่ของประเทศ
3. พัทยา จะเป็นเมืองท่องเที่ยวควบคู่ไปกับศูนย์พาณิชย์ และธุรกิจการค้า
4. ชลบุรี จะเป็นเขตอุตสาหกรรมและบริการในเมืองตลอดจนเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค ในเชิงธุรกิจการค้า การเงิน ของภาคตะวันออก และการบริหารงานภาครัฐบาล

5. ระยอง จะเป็นศูนย์บริการและฐานการศึกษาและวิจัยด้าน
เทคโนโลยี

6. ฉะเชิงเทราและระยอง จะเป็นแหล่งของอุตสาหกรรมแปรรูป
การเกษตรที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตรในแถบภาคตะวันออก

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจึงยึดพื้นที่ใน
3 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

แนวคิดและการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาอุตสาหกรรม

อุดม เกิดพิบูลย์ และคณะ (2527) ได้อธิบายกลไกทางทฤษฎีถึง
กระบวนการที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในท้องถิ่น และชนบทแล้วชี้ว่าตัวตูดับ
จากการเกษตร ดังนี้

"...ในขั้นแรกจะเกิดผลกระทบ ซึ่งจะ ทำให้มีการตอบสนองจาก
ประชากรในชุมชนนั้น ผลกระทบและการตอบสนองที่จะ เกิดขึ้นจะมีทั้งทางด้าน
เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องและขึ้นอยู่กับซึ่งกันและกัน โดยสรุป
ได้ดังนี้

1. ผลกระทบ เมื่อมีโรงงานเข้ามาอยู่ในชนบทจะมีผลกระทบต่อ
ชุมชน 2 ด้าน คือ

1.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลง
ทางเศรษฐกิจที่โรงงานอุตสาหกรรมนำเข้ามาสู่ชนบทที่สำคัญก็คือ โอกาสใน
การประกอบอาชีพใหม่ ๆ การมีรายได้และการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น การก่อสร้าง
โครงสร้างพื้นฐาน

1.2 ผลกระทบทางสังคม ได้แก่ การที่มีบุคคลในกลุ่มอาชีพ
ใหม่ ๆ เกิดขึ้น มีการอพยพของบุคคลต่างอาชีพ ต่างภูมิภาคเข้ามาอยู่ใน
ท้องถิ่น มีการเปลี่ยนอาชีพ และเปลี่ยนที่อยู่อาศัยของคนในท้องถิ่น มีค่านิยม
ใหม่เข้ามาจากภายนอกและที่เกิดขึ้นเองภายในชุมชน

2. การสนองตอบ ผลกระทบทั้ง 2 ด้าน จะก่อให้เกิดการสนองตอบ
คือ

2.1 การสนองตอบทางเศรษฐกิจ การสนองตอบทางด้านนี้
จะปรากฏออกมาในลักษณะของการติดต่อซื้อขายระหว่างชาวชนบทในท้องถิ่นกับ
โรงงานอุตสาหกรรม การอพยพของแรงงานจากท้องถิ่นในบริเวณรอบนอกและ
จากภายนอกท้องถิ่นเข้ามาทำงานในโรงงานและในบริเวณใกล้เคียงโรงงาน
และผลกระทบภายนอกที่จะเป็นประโยชน์ทาง เศรษฐกิจแก่บริเวณนั้น

2.2 การสนองตอบทางสังคม การสนองตอบต่อแรงกระตุ้น
ทางสังคมที่โรงงานก่อให้เกิดขึ้นนั้น จะทำให้เกิดกลุ่มชนทางสังคมที่มีความ
แตกต่างกันทางด้านอาชีพ รายได้ และฐานะทางสังคม โครงสร้างของ
ครอบครัว และค่านิยมตามวัฒนธรรมประเพณีเริ่มเปลี่ยนแปลง และเริ่มมี
ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชนต่าง ๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์และรักษาสถานภาพ
ทางสังคม"

R. Weitz (1977 : 266) กล่าวว่า การเกิดหน่วยธุรกิจหรือ
ภาคการผลิต เช่น โรงงานอุตสาหกรรมขึ้นในชุมชนท้องถิ่น นอกจากจะมี
ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัดแล้ว ผลกระทบที่ติดตามมาคือ ใน
ด้านสังคม ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่าง
กลุ่ม และระหว่างบุคคล และการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมที่เกิดจากการ
เปลี่ยนอาชีพ และจากการที่บุคคลต่างอาชีพเข้ามาอยู่ในท้องถิ่น ความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลที่เคยเป็นมาแต่ดั้งเดิมซึ่งอาศัยครอบครัวเป็นศูนย์กลาง และมี
เพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง เป็นญาติพี่น้องกันก็จะเปลี่ยนเป็นครอบครัวอิสระที่ต่างคน
ต่างอยู่ การติดต่อสมาคมระหว่างบุคคลก็เปลี่ยนไป จากความสัมพันธ์ระหว่าง
ญาติพี่น้อง เป็นการติดต่อในทางธุรกิจและตามหน้าที่ ความรู้สึกที่เคยเป็นมิตร
และช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็กลายเป็นการแข่งขันเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับ
ตัวเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 81-84) ได้
คาดคะเนผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจอันอาจเกิดจากโครงการพัฒนาพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในพื้นที่ 3 จังหวัด ไว้ดังนี้

1. บทบาทของภาคอุตสาหกรรมจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณ
จังหวัดระยองและชลบุรี ที่เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และแหลมฉบัง
ภาคเกษตรกรรมจะมีบทบาทน้อยลง นอกจากนี้ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขา
การค้า และบริการจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้น ส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา นั้น เนื่องจาก
มิได้มีแหล่งนิคมอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัด การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ของจังหวัดฉะเชิงเทราจึงมองเห็นไม่ชัดเจน เพราะส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับภาค
การเกษตรที่สามารถจะพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปทางเกษตรเพิ่มมากขึ้นเพียงไร
และอีกส่วนหนึ่งยังขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการ "เปิดประตู" การพัฒนาที่
เชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย

2. ไม่เพียงแต่โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จะทำให้
โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเขตพื้นที่ 3 จังหวัด เปลี่ยนแปลงไปในแง่ที่ภาค
อุตสาหกรรมจะมีบทบาทมากขึ้น แต่องค์ประกอบของภาคอุตสาหกรรมก็เปลี่ยนแปลง
ไปด้วยเช่นกัน คือในปัจจุบันอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัดนี้ ส่วนใหญ่จะ
เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีขบวนการผลิตไม่ซับซ้อนยุ่งยาก
แต่คาดว่าหากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
อุตสาหกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรจะมีความ
สำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดชลบุรีและระยอง อุตสาหกรรมเบาและ
อุตสาหกรรมหนักหลายประเภทจะเกิดขึ้น หรืออาจจะพูดได้ว่าอุตสาหกรรม
ของทั้งสองจังหวัดนี้จะแปรเปลี่ยนมากขึ้น โดยเฉพาะที่จังหวัดชลบุรีจะเกิดอุตสาหกรรม
ที่มีลักษณะใช้แรงงานเข้มข้นหรืออุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรเป็นฐานเป็นส่วนใหญ่
ส่วนจังหวัดระยองนั้นจะเกิดอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนเข้มข้นที่เป็นอุตสาหกรรมหนักและ
ใช้เทคโนโลยีสูง ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสังเกตว่า แรงงานที่จะอพยพเข้าไปตั้ง
ถิ่นฐานในบริเวณทั้ง 2 จังหวัดนี้อาจมีความแตกต่างกันอยู่บ้างทั้งในด้านปริมาณ
และคุณภาพ

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะมีผลต่อ รายได้ต่อหัวและการกระจายรายได้ของประชากรในจังหวัดทั้งสาม การเกิด กิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม บริการและการค้ามากขึ้น ในเขตพื้นที่เหล่านี้ คาดว่าจะมีผลทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้จะเพิ่มมากขึ้นทั้งในแง่ของภาคตะวันออก กับภาคอื่น ๆ และในแง่ของชุมชนของจังหวัดเองในบริเวณที่เกิดการพัฒนาและ พื้นที่ห่างไกลออกไป ในระหว่างภาคจะเห็นได้ว่านอกจากกรุงเทพมหานครแล้ว ภาคตะวันออกนับว่ามีผลผลิตมวลรวมต่อหัวสูงที่สุด เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ โครงการพัฒนาชายฝั่งที่จะก่อให้เกิดผลผลิตมวลรวมมากขึ้นอาจจะทำให้การ กระจายรายได้ที่ไม่เท่ากันระหว่างภาคมีมากขึ้น และอีกประการหนึ่งคือ โครงการนี้จะใช้เงินพัฒนาเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อรัฐบาลจำเป็นต้องใช้ทรัพยากร ที่จำกัดมาเพื่อพัฒนาภูมิภาคนี้ ทรัพยากรที่จะใช้พัฒนาภูมิภาคอื่น ๆ ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจด้อยกว่าภาคตะวันออกก็จะมีน้อยลง ทำให้ความแตกต่างในการกระจาย รายได้ระหว่างภาคมีมากขึ้น และจะรุนแรงยิ่งขึ้นหากความพยายามที่จะเชื่อมโยง ความเจริญในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ ประสบความสำเร็จในแง่ของชุมชนในจังหวัดเอง จะพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพ ทางการเกษตร หรือประมงจะมีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพ ทางด้านอุตสาหกรรม บริการ และการพาณิชย์ ความแตกต่างในการกระจาย รายได้มีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อมีโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเกิดขึ้น

4. โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกจะมีผลทำให้ประชากร ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดสูงขึ้น ทั้งที่เพิ่มตามปกติ และการย้ายถิ่นของแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดระยองและชลบุรี ที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนา อุตสาหกรรมและการพาณิชย์ การย้ายถิ่นที่จะเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการ พัฒนาลักษณะไม่เหมือนกัน เช่น ในระยะแรกของการพัฒนาโครงการพื้นฐาน จะมีการย้ายถิ่นของกรรมกรก่อสร้างเป็นจำนวนมาก เป็นต้น ดังนั้นการ วางแผนในด้านสวัสดิการของชุมชนจึงต้องกระทำในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการ

5. โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ก่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งมีผลทำให้แรงงานทางด้านอุตสาหกรรม บริการ การค้า มีความสำคัญมากขึ้น เมื่อเทียบกับภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะในเขตพื้นที่แหลมฉบังและมาบตาพุด คาดว่าหากการพัฒนาเป็นไปตามแผนแม่บท โครงการจะสร้างงานประมาณ 200,000 คน ส่วนในด้านทักษะของแรงงานนั้นพบว่าหากเป็นแรงงานประเภทวิศวกร หรือแรงงานที่มีฝีมือ สถาบันที่ผลิตแรงงานประเภทนี้สามารถสนองความต้องการดังกล่าวได้ ส่วนแรงงานในระดับรองลงไปคงจะต้องมีการฝึกอบรมเสริมไม่ว่าจะเป็นในลักษณะ on - the - job - training หรือในลักษณะการฝึกอบรมระยะสั้น

6. โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นบทบาทของอุตสาหกรรมบริการ และการพาณิชย์ ตลอดจนประชากรที่เพิ่มขึ้นในบริเวณจังหวัดทั้งสาม จะเป็นตัวกำหนดความต้องการทางด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ แม้ว่าในปัจจุบันจังหวัดทั้งสามนี้มีสภาพสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการค่อนข้างจะอยู่ในระดับที่ดี เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ แต่การเพิ่มของประชากรและโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป จะมีผลทำให้ความต้องการสิ่งเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของภาครัฐบาลที่จะเตรียมโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้เพื่อทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมและชุมชนเป็นไปตามเป้าหมาย ในระยะแรกของการพัฒนาอาจจะจำเป็นต้องพึ่งพาสิ่งที่มีอยู่แล้วในชุมชนเดิม แต่ในระยะหลังเมื่อการพัฒนาขยายออกไปและชุมชนใหม่ก่อตัวขึ้นคงจะต้องมีการขยายกิจการทางด้านสาธารณสุขโรค สาธารณูปการ และสวัสดิการชุมชนออกไปให้สอดคล้องกับความต้องการ เพราะเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างชุมชนเดิมกับชุมชนใหม่ เช่นปัญหาในเรื่องน้ำอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งของประชากรในชุมชนเดิมกับชุมชนใหม่ หรือในระหว่างภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

ข้อสรุปดังกล่าวนี้อาศัยอยู่บนสมมติฐานที่สำคัญคือโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นไปตามแผนแม่บทที่วางไว้ แต่ในปัจจุบันมีสาเหตุหลายประการที่ทำให้มีการคาดการณ์ว่าโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อาจจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เช่น

1. ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซามาตลอด 3-4 ปีที่ผ่านมา มีผลต่อภาวะการลงทุนในประเทศเพราะในฐานะที่เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดประเทศไทยย่อมได้รับผลกระทบกระเทือนต่อภาวะเศรษฐกิจของโลกอย่างมากซึ่งมีผลต่อราคาพืชผลทางการเกษตร และภาคอุตสาหกรรมจะไม่สามารถพัฒนาไปได้ เพราะอำนาจการซื้อของประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นเกษตรกรลดลง ก่อให้เกิดความซบเซาของการลงทุนในประเทศอย่างมาก

2. ปัญหาทางการเงินและการคลังของภาครัฐบาลมีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนี้ต่างประเทศ ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ภาวะหนี้ต่างประเทศของภาครัฐบาลมีผลทำให้รัฐบาลต้องใคร่ครวญที่จะก่อหนี้ต่างประเทศอย่างระมัดระวังมากขึ้น โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกนี้จะใช้เงินกู้จากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้นข้อจำกัดของการก่อหนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาหนี้ต่างประเทศ เช่น ประเทศในแถบลาตินอเมริกาที่ประสบอยู่ ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาโครงการอย่างรอบคอบซึ่งอาจมีผลทำให้โครงการบางอย่างชะลอหรือต้องเลื่อนออกไป แม้การกระทำดังกล่าวจะเป็นแนวทางที่ถูกต้อง แต่ก็มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อความแน่ใจของภาคเอกชนที่จะมาลงทุน

3. ความสำเร็จของการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีข้ออยู่ที่อุตสาหกรรมหนัก เช่น โรงงานแยกก๊าซ โรงงานปิโตรเคมี หรือปุ๋ยเคมี หากแต่ขึ้นอยู่กับการลงทุนของภาคเอกชนที่จะเข้าไปตั้งโรงงานในบริเวณนิคมมาบตาพุดและแหลมฉบัง ซึ่งจะทำให้กระจายการกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดข้างเคียง ทั้งยังก่อให้เกิดผลเชื่อมโยง แก่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ทั้งสาม แต่ในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา ภาวะเศรษฐกิจซบเซา ทำให้การลงทุนของภาคเอกชนลดลงไปด้วย อันเนื่องจากราคาน้ำมันอัตราดอกเบี้ย และความตกต่ำของพืชผลทางการเกษตรที่ทำให้อำนาจการซื้อลดลง อีกทั้งแนวโน้มการกีดกันทางการค้าของประเทศพัฒนาแล้ว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลทำให้การลงทุนในภาคเอกชนลดลง

4. สภาวะการณ์ของน้ำมันในตลาดโลกเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีผลต่อราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี บัญเคมี และอื่น ๆ ดังนั้นความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของโครงการเหล่านี้จึงคิดไปจากที่เคยศึกษาไว้

5. ภาคเอกชนยังมีความไม่แน่ใจในบทบาทของภาครัฐบาลที่จะเสริมสร้างการลงทุนในเขตพื้นที่เป้าหมาย ในสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามเป้าหมาย

แนวคิดการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้จะกล่าวถึง 4 เรื่อง ดังนี้

1. ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษานอกโรงเรียน
2. ความหมายของการศึกษานอกโรงเรียน
3. หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
4. งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขต 3 จังหวัด

1. ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษานอกโรงเรียน

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการศึกษาด้วยความเจริญของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น การศึกษาเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาประเทศ บทบาทของการศึกษา จึงเป็นการเตรียมคนสำหรับที่จะทำการพัฒนาประเทศ Hanson (1966 : 149) อ้างถึง Harbison ซึ่งได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการพัฒนาประเทศดังนี้

"... บัจจัยที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาประเทศก็คือ บัจจัยด้านประชากร คือจะต้องพัฒนาประชากรทั้งด้านจิตใจ คุณธรรมและความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ถ้าหากประชาชนยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร การพัฒนาด้านอื่น ๆ เป็นต้นว่า วัตถุ สิ่งก่อสร้าง เศรษฐกิจ การเมือง

และวัฒนธรรม ก็ประสบความสำเร็จได้ยาก ปัญหาที่สำคัญยิ่งของประเทศที่
ด้อยพัฒนาทั้งหลายนั้น ไม่ใช่ความยากไร้ด้านทรัพยากร หากแต่เป็นความด้อย
คุณภาพของประชากร ภารกิจของการพัฒนาประเทศประการแรก จึงเป็นการ
พัฒนาคุณภาพของคน นั่นคือการเร่งรัดจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถ
ด้านต่าง ๆ พร้อมสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจของคนในชาติ..."

ด้วยเหตุที่สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความ
เจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมาก และ
สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การใช้เครื่องจักรและใช้เทคนิคในการผลิต
ปริมาณมาก ๆ มีผลสะท้อนต่อชีวิตมนุษย์ ความต้องการแรงงานที่มีฝีมือจึงเพิ่ม
อัตราสูงขึ้น โอกาสในการหางานทำมีมากขึ้น ความเป็นอยู่ของครอบครัว
คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ จึงต้องปรับปรุงใหม่ สิ่งเหล่านี้เป็นแรง
ผลักดันให้มีการจัดโครงการการศึกษาหลายรูปแบบ เพื่อสนองต่อความต้องการ/
ความจำเป็นของประชาชนทุกวัย โดยเฉพาะในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ เพื่อให้การฝึกฝนที่
จำเป็นและสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้

สำหรับประเทศไทย ได้จัดการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสืออย่าง
เป็นทางการเป็นโครงการแรก (นอกเหนือจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน)
 ทั้งนี้เพื่อต้องการที่จะเร่งพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และตระหนักดีว่า
 การที่จะสร้างสรรค์ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษา
 เป็นอย่างดีและทั่วถึง การไม่รู้หนังสือเป็นอุปสรรคเบื้องต้นในการพัฒนาประเทศ
 โดยเฉพาะยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน
 ความรู้ การเพิ่มประชากร และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยี จากการวิจัยของกรมสามัญศึกษา ในปี พ.ศ. 2515 (กรมสามัญ
 ศึกษา. 2515 : 4) พบว่า เด็กที่จบชั้นประถมปีที่ 4 ถ้าไม่ได้อ่านหนังสือชั่ว
 ระยะเวลาหนึ่ง มีโอกาสลืมหนังสือถึงร้อยละ 33.00 ดังนั้นเขาอาจจะต้องมี
 ความจำเป็นในการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรใดหลักสูตร
 หนึ่ง เช่น อาจเป็นวิธีการเรียนรู้หนังสือเพื่อเพิ่มเติมความสามารถในงานประจำ

วันของเขา หรือเพื่อเพิ่มให้มีรายได้เพิ่มขึ้น หรือการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ความปลอดภัยในการจราจร การควบคุมของเน่าเสีย การเมือง หรือการ สหกรณ์ในชุมชน การเรียนวิชาใหม่ ๆ เหล่านี้ ทำให้การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ได้รับการพัฒนาและขยายงานกว้างขึ้น เพื่อพยายามจัดการศึกษาให้เป็นไปแบบ ตลอดชีวิตหรือมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต ในที่สุดจึงได้รับการเสนอจากองค์การ ยูเนสโก สำหรับประเทศที่กำลังมีการพัฒนา ให้นำคำ "Nonformal Education" ไปพิจารณาเรียกกิจกรรมการให้การศึกษา เรียนรู้ หรือทักษะ ดังกล่าว ซึ่งในประเทศไทยได้ใช้คำ การศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (ชื่อวิชาหนึ่งที่ใช้เรียน/สอนในระดับอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) หรือ การศึกษานอกระบบ... (สมาคมการศึกษานอกระบบแห่งประเทศไทย แทนคำ Nonformal Education)

2. ความหมายของการศึกษานอกโรงเรียน

นักการศึกษาในประเทศไทยต่างมีความเห็นว่า หลักการและการปฏิบัติ การของการศึกษาผู้ใหญ่ กับการศึกษานอกโรงเรียนคล้ายคลึงกัน หรือเป็น อย่างเดียวกัน และถือว่าการศึกษานอกโรงเรียนกับการศึกษาผู้ใหญ่เป็นอย่าง เดียวกัน หรืออาจใช้แทนกันได้ สำหรับในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษานอก โรงเรียน แสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมที่ตนปฏิบัติอยู่มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การสอนอ่านและเขียนหนังสือที่นำไปใช้งานได้ การ สอนด้านเกษตรกรรม การศึกษาสำหรับสมาชิกสหกรณ์ การเผยแพร่ความรู้ทาง การเกษตร การศึกษาเกี่ยวกับประชากร การเตรียมตัวสำหรับชีวิตครอบครัว การศึกษาด้านโภชนาการ และการศึกษาเรื่องการพัฒนาชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น รวมทั้งโรงฝึกงาน โครงการการให้ บริการโดยอาสาสมัครซึ่งเป็นระดับชาติและระหว่างชาติ และกิจกรรมลูกเสือทุก

รูปแบบ กิจกรรมเหล่านี้ได้รับประโยชน์จากการสนับสนุนขององค์การช่วยเหลือระหว่างชาติจำนวนมาก เช่น องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco) กองทุนยามฉุกเฉินระหว่างประเทศสำหรับเด็ก (Fise) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (OIT) เป็นต้น นอกจากนี้องค์การอาสาสมัครเอกชนยังได้เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งและสนับสนุนโครงการชนิดนี้ในระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้วย ซึ่งเป็นการกล่าวถึงเพียงบางส่วนของงานการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่าหากมองตามลักษณะของการวางแผนแล้วย่อมจะต้องมีระบบ และระบบนี้ประกอบด้วยการศึกษาทั่วไป 3 ประเภท คือ การศึกษาประกอบ ซึ่งทำให้หลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนครบถ้วนบริบูรณ์ การศึกษาเสริม ซึ่งเพิ่มจากการเรียนปกติสำหรับเวลาและสถานที่ ซึ่งจะกำหนดในภายหลัง และการศึกษาทดแทน ซึ่งแทนการสอนในโรงเรียน

ก. การศึกษาประกอบ การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทนี้ เป็นการเพิ่มความรู้อให้สมบูรณ์แบบปกติ นอกเหนือไปจากการศึกษาตามระบบการศึกษาในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วผู้เรียนประกอบด้วยเด็กนักเรียนที่ลงทะเล เบียดเรียนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาพร้อม ๆ กัน โดยปกติแล้วการศึกษาประกอบนี้จัดการเรียนรู้อวิชาต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาหรือประเภทกิจกรรมที่กำหนดไว้ใหม่เหมาะที่จะให้ในท้องเรียน เช่น กิจกรรมของชมรมกีฬา ชมรมโต้วาที ชมรมศิลปะการละคร ฯลฯ มีโรงเรียนเป็นพื้นฐานที่คอยควบคุมอยู่ กิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนที่มีใช้การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาในระบบโรงเรียน

การศึกษาที่เรียกว่านอกระบบโรงเรียนนี้ โดยทั่วไปมักเป็นกิจกรรมที่ใช้หรือไม่ใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ก็ได้ มีเป้าหมาย 2 อย่างคือ ให้โอกาสในการฝึกงาน และในบางครั้งก็มีส่วนช่วยในการผลิตโดยตรง

ข. การศึกษาเสริม การศึกษานอกระบบโรงเรียนประเภทนี้ จะปรากฏอยู่ในช่วงอนาคตินแต่ละบุคคลไม่ว่าระดับการศึกษาตามระบบของเขาจะเป็นอย่างไร และเป็นสิ่งที่เสริมความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียน ในหลายกรณีกิจกรรม

เหล่านี้สรุปก็คือ การฝึกอบรมนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน หลังจากจบระดับประถมศึกษาแล้ว โดยอาศัยทั้งวิธีฝึกฝนอบรม ทั้งหลักสูตรการฝึกความถนัดวิชาที่อบรมการเกษตรและเศรษฐกิจในบ้านหรือในครอบครัว เนื้อหาของการศึกษาเสริมนี้ โดยทั่วไปจะสัมพันธ์กับสภาพการทางปฏิบัติแต่ละอย่าง และทำให้ผู้เรียนมีความถนัดที่จะนำไปใช้ได้ทันทีในชีวิตการทำงานของเขา

ค. การศึกษาทดแทน กิจกรรมประเภทนี้ประกอบด้วย กิจกรรมที่มาจากแทนที่หรือทดแทนกิจกรรมของการศึกษาในระบบโรงเรียน รายการกิจกรรมเหล่านี้มุ่งให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ซึ่งไม่ได้เข้าโรงเรียน จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ในบางกรณีการศึกษาออกโรงเรียนประเภทนี้เป็นก้าวที่จะกระโดดไปสู่การศึกษาในระบบโรงเรียนสำหรับคนบางคน

เนื้อหาของหลักสูตรเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มุ่งไปยังกลไกพื้นฐานที่ประกอบด้วยการสอนให้อ่าน เขียน และคำนวณ และมุ่งไปที่ความรู้เบื้องต้นของวิชาที่มีลักษณะในทางปฏิบัติ เช่น สุขอนามัย โภชนาการและการเกษตร เป็นต้น ผู้สอนมักจะเป็นครูที่มาจากโรงเรียนแล้ว หรือเป็นอาสาสมัคร

คำว่า "นอกระบบ" และ "นอกโรงเรียน" ซึ่งบอกว่าการศึกษานี้ได้กำหนดค่านิยมรากฐานไว้ โดยพิจารณาจากสิ่งที่การศึกษานี้ ไม่เคยเป็น เพราะงานอันแรกประกอบด้วย การทำให้เกิดความสำนึกในสมรรถภาพ และที่สำคัญยิ่งกว่านี้คือ ความสำนึกในเรื่องความชอบธรรมของความพยายามด้านการศึกษานอกโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ตั้งแต่เริ่มแรกจึงได้มีความพยายามที่จะเน้นถึงความแตกต่างระหว่างกิจกรรมทางการศึกษาที่โรงเรียน และนอกโรงเรียน ในตอนต้นของศตวรรษเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2513 สถาบันระหว่างชาติที่สำคัญ ๆ ให้การรับรองขบวนการนี้อย่างเป็นทางการ ทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์นี้ได้ ต่อจากนั้นจึงได้เริ่มทำงานที่ยากยิ่งขึ้นคือ การกำหนดลักษณะต่าง ๆ ของการกำหนดการงานที่นำไปใช้เพื่องาน ซึ่งมุ่งส่งเสริมการนำการศึกษาออกนอกระบบโรงเรียน มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

คูนส์ และคณะ (Coombs, P.H., et al. 1973 : 11) ได้เสนอการกำหนดลักษณะงานอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้

"...กิจกรรมทางการศึกษาใด ๆ ก็ตามที่จัดทำขึ้นนอกระบบการศึกษาในโรงเรียนที่กำหนดไว้ จะทำแยกต่างหากหรือในฐานะที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของกิจกรรมที่กว้างกว่า ซึ่งมุ่งที่จะบริการผู้เรียนให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สามารถมองเห็นได้"

กระบวนการให้คำจำกัดความ "การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกระบบ" กระตุ้นให้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาทุกระดับ โดยมุ่งที่จะแยกความแตกต่างระหว่างการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับกิจกรรมอื่น ๆ มีการเสนอระบบต่าง ๆ เพื่อแบ่งแยกสภาพทางการศึกษาทั้งหมดออกเป็นประเภทต่าง ๆ หนึ่งในระบบเหล่านี้ซึ่งเสนอโดยกลุ่มทำงานของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิชิแกน ได้เสนอสภาพการศึกษาทั้งหมดประกอบด้วย 4 ประเภทคือ

1) การศึกษาทางอ้อม การศึกษาที่ให้โดยปราศจากความพยายามอย่างจริงจังของฝ่ายที่ทำการสอน หรือปราศจากความพยายามอย่างจริงจังที่จะรับจากฝ่ายผู้เรียน

2) การศึกษาที่ไม่เป็นระบบโรงเรียน การศึกษาเป็นผลของสถานการณ์ ที่อาจจะแก่นักศึกษาหรืออาจจะแก่นักเรียนที่ทำการสอน จงใจพยายามที่จะส่งเสริมการสอน แต่ไม่เข้าทั้งสองฝ่ายพร้อม ๆ กัน

3) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (นอกระบบโรงเรียน) การศึกษานอกระบบโรงเรียนทุกอย่าง ซึ่งแหล่งที่ทำการสอนและนักศึกษาส่งเสริมอย่างจริงจัง

4) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (ในโรงเรียน) การศึกษานี้แตกต่างจากการศึกษานอกระบบโรงเรียนในแง่ที่ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ในสถานที่ที่เรียกว่า "โรงเรียน" ซึ่งมีลักษณะเป็นระบบห้องเรียน โดยคำนึงถึงอายุของนักเรียน ที่คณะผู้สอนที่มีคุณสมบัติ สอนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยวิธีสอนตามประเภท

ทัศนีย์ ชรานนท์ แปลจากหนังสือฝรั่งเศสของ Evans, David R. (2531 : 33-34) ซึ่งได้สรุปความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ชัดเจน ดังนี้

"การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่เป็นผลของความพยายามซึ่งกอร์ปด้วยความสำนึก อาจจะทางฝ่ายนักศึกษาในการเรียนรู้ถึงบางสิ่งบางอย่างของสภาพแวดล้อม หรืออาจจะทางฝ่ายบุคคลหนึ่งหรือองค์การหนึ่ง ที่พยายามจะสร้างสภาวะซึ่งเหมาะกับการให้ความรู้ แต่ไม่ได้มุ่งสำหรับกลุ่ม นักศึกษากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ โดยเหตุนี้ ข้อความต่าง ๆ ทางการศึกษา ที่ส่งกระจายเสียงทางวิทยุ เพื่อประชาชนเป็นจำนวนมากจึงมีวัตถุประสงค์ทางการสอน แต่ก็มีเหมือนกันที่อาจจะเข้าถึงผู้ฟังที่มีความพร้อม ความถนัดที่จะได้ประโยชน์จากข้อความเหล่านั้น บุคคลที่ต้องการรู้จักกลไกรถยนต์ให้ดียิ่งขึ้นได้ถามกับเพื่อนที่เป็นช่าง หรือใช้เวลาระยะหนึ่งไปอยู่ในอู่รถเพื่อสังเกตการซ่อมรถยนต์ ในที่นี้ผู้เขียนมีความตั้งใจแน่ชัด แต่สถานการณ์ไม่มีโครงสร้างที่เอื้อต่อการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนเป็นวิธีสำคัญในการปรับปรุงตนเองของนักศึกษาที่ไม่มีโอกาสไปโรงเรียน เรามักจะเรียกผู้เรียน/นักศึกษาเหล่านี้ว่า เป็นผู้สอนตนเอง"

3. หลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียน และถือเป็นหัวใจของกาจัดโปรแกรมทางการศึกษานอกโรงเรียน คือ การจัดให้สนองความต้องการของบุคคล ดังเช่น Hass, G. และคณะ (ปีพิมพ์ไม่ปรากฏ : 108) ได้เสนอแนวทางสำหรับจัดโครงการทางการศึกษาดังต่อไปนี้ คือ

- (1) โครงการศึกษาควรจัดประสพการณ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน พร้อมทั้งความต้องการของเอ็กต์บุคคลในชุมชนนั้น ๆ
- (2) โครงการศึกษาควรเน้นวิธีการคิดเพื่อให้รู้จักแก้ปัญหาประจำวัน
- (3) กระบวนการจัด

โครงการจะต้องต่อเนื่อง (4) โครงการจะต้องยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของสังคม

Coombs. (1974 : 4) ได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาของปัจเจกชน โดยแบ่งไว้ 4 ประการคือ

1) ความต้องการในการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การเรียนรู้หนังสือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในเรื่องทางวิทยาศาสตร์และภาวะแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น

2) ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น ความรู้พื้นฐาน ทักษะและทัศนคติพื้นฐาน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เริ่มในวิชาสุขอนามัย โภชนาการ การจัดการบ้าน การเลี้ยงและดูแลเด็ก การซ่อมแซมบ้านให้หน้าอยู่ การวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3) ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่คนอยู่อาศัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการปกครองของท้องถิ่น และของประเทศรวมทั้งขบวนการต่าง ๆ ของการดำเนินการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สหกรณ์ โครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

4) ความต้องการในการศึกษาด้านอาชีพ เช่น ความรู้และทักษะ เฉพาะซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ และที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เป็นต้น

ในการประเมินความต้องการทางด้านการศึกษานี้ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2525 : 18) ได้เสนอวิธีการที่ใช้ในการสำรวจไว้ 4 อย่างคือ (1) สำรวจจากแต่ละบุคคล (2) สำรวจจากเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชน (3) สำรวจจากบรรดาสื่อมวลชน (4) สำรวจจากเอกสารทางวิชาชีพและวิชาการ ส่วนการประเมินความสนใจทางการศึกษาที่ถูกต้องและเที่ยงตรงก็คือการประเมินจากบุคคลแต่ละคนนั่นเอง และจากแหล่งของหลักฐานด้านพฤติกรรมความสนใจ เช่น จากหนังสือที่แต่ละคนชอบอ่าน

Douglas. (1950 : 49-52) ได้เสนอเกณฑ์สำหรับประเมินโครงการการศึกษาไว้ดังนี้

- 1) จะต้องมึรากฐานมาจากการวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน
- 2) จัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน และเอกลักษณ์
- 3) จัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียน
- 4) เน้นที่ค่านิยม
- 5) เห็นความสำคัญของกิจกรรมของผู้เรียน
- 6) สนับสนุนให้ผู้เรียนขยายความสนใจของเขาให้กว้างขวางออกไป
- 7) จัดโอกาสให้ผู้เรียนและบุคลากร ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

Legans. (1961 : 26) ได้เสนอหลักการดำเนินงานตามโครงการให้สำเร็จ โดยปฏิบัติงาน 5 ขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์สภาพการปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร
- 2) ลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชนแล้วกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้มาตรฐานที่ต้องการ
- 3) วางแผนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินผลกระบวนการดำเนินงาน วิธีการที่จะใช้ในการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- 5) พิจารณาและทบทวนการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ แก้ไขและปรับปรุงตามความเหมาะสม และความจำเป็นต่อไป

โดยสรุปแล้วการวางแผนและการบริหารงานการศึกษาในระบบโรงเรียนควรมีรากฐานจากความจำเป็น ปัญหาความต้องการและแหล่งทรัพยากร และเป้าหมายควรมีการวัดผลสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากองค์ประกอบต่าง ๆ และขยายผลด้วยกิจกรรมต่าง ๆ แล้วแต่สภาพและความเหมาะสม

4. งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 ค : 106-109) สรุปผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบเรียนในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ไว้ดังนี้

จากรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาและประเมินสภาพความต้องการด้านการศึกษานอกระบบเรียนของประชาชนในพื้นที่ภาคตะวันออก สรุปความต้องการทางการศึกษานอกระบบเรียนของประชาชนในพื้นที่อย่างกว้าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) การศึกษานอกระบบเรียนในรูปแบบความรู้พื้นฐานจากการศึกษาพบว่าประชาชนมีความสนใจและความต้องการในการศึกษานอกระบบเรียนรูปแบบนี้มากพอสมควร เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า อาชีพหลักคือ ทำการเกษตร และอาชีพรองคือ อาชีพรับจ้าง การศึกษานอกระบบนี้เพื่อเพิ่มเติมความรู้เดิม
- 2) การศึกษานอกระบบเรียนในรูปแบบทักษะอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนให้ความสนใจในระดับสูงกว่าความต้องการ การศึกษานอกระบบเรียนแบบอื่น ๆ อาจเป็นเพราะประชาชนให้ความสำคัญต่อเศรษฐกิจและมีความคุ้นเคยกับการส่งเสริมพัฒนาด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคตะวันออก และเพื่ออาชีพประกอบอาชีพเสริมจากการเกษตร ซึ่งผู้สนใจส่วนใหญ่ต้องการนำไปประกอบอาชีพตนเอง และเพื่อเพิ่มพูนความรู้เดิม
- 3) การศึกษานอกระบบเรียนในรูปแบบข่าวสารข้อมูล ปรากฏว่า ประเภทสื่อที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างชอบและทำให้ทราบข่าวสารและความเคลื่อนไหวมากที่สุดในกลุ่มชนหมู่บ้าน คือ วิทยุและโทรทัศน์ และลักษณะรายการที่ประชาชนชอบมากที่สุดได้แก่ รายการข่าวหรือสารคดี

จากรายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจสังคม และการศึกษาของชุมชนบริเวณแหล่งอุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 5 ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 ก : 88) พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร อาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ศึกษานั้นร้อยละ 70 ไม่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม โดยเฉพาะประชากรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมด้าน วิชาพื้นฐาน ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา มากที่สุด กลุ่มประชากร ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมด้านการเกษตรมากที่สุด และประชากรกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาต้องการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ มากที่สุด สำหรับผู้ที่มิอาชีพรับจ้างระดับพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ร้อยละ 20 ต้องการศึกษาเพิ่มเติมด้านภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และญี่ปุ่น รองลงมาร้อยละ 17.5 ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงงาน ร้อยละ 15 ต้องการเรียนด้านคอมพิวเตอร์ ส่วนระดับคนงาน ร้อยละ 21.7 ต้องการเรียนภาษาต่างประเทศ รองลงมาร้อยละ 18.3 ต้องการเรียนตัดผม ตัดเสื้อ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรร้อยละ 71.4 ไม่ ทราบว่าจะศึกษาวิชาที่ตนต้องการเรียนเพิ่มเติมได้จากแหล่งใด แต่กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม คิดว่าสถานศึกษาจะเป็นแหล่งบริการความรู้ที่ดีที่สุด และเวลาที่ สะดวกสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมคือช่วงเวลาหลังเลิกงานในแต่ละวัน รองลงมา ได้แก่วันหยุด

รายงานวิจัยโดยการวิจัยและพัฒนาเพื่อจัดการศึกษาในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กรณีศึกษา : มาบตาพุด จังหวัดระยอง โดยสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 ข : 65) สรุปได้ว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติมร้อยละ 64 และไม่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 36 สำหรับกลุ่มที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมีความสนใจศึกษาเพิ่มเติม ในวิชาเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ช่างฝีมือด้านต่าง ๆ การบริหาร คอมพิวเตอร์ และเกษตร สำนัก/แหล่งความรู้ที่ต้องการมากที่สุด คือ จากสื่อมวลชน สถานประกอบการ สถานศึกษาและห้องสมุด คิดเป็น ร้อยละ 38, 29, 13 และ 9 ตามลำดับ สำหรับเวลาที่สะดวกในการเรียนรู้ นั้นประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าควรรใช้เวลาในวันหยุดและนอกเวลางาน

106186

374.072
จ 451
ด 8

จากรายงานผลการศึกษาสภาพกิจกรรมและแนวโน้มของการจัดการศึกษา
นอกระบบเรียน ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยสำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ (2533 ค : 108) พบว่า ผลกระทบที่สำคัญของโครงการพัฒนา
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกต่อการจัดการศึกษานอกระบบเรียนในพื้นที่ดังกล่าว
ได้แก่ การตื่นตัวที่จะให้การศึกษาอบรมแก่ประชาชนเพื่อให้ออกไปประกอบอาชีพที่
สอดคล้องกับตลาดแรงงานในพื้นที่ในอนาคตมากยิ่งขึ้น วิชาที่มีการขยายตัวมาก
ได้แก่ สาขาช่างก่อสร้าง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมโลหะ และพนักงาน
เสิร์ฟอาหาร เป็นต้น ส่วนผลกระทบอื่น ๆ มักจะเป็นโดยทางอ้อม เช่น การ
ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปเป็นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น
ซึ่งทำให้ต้องจัดการศึกษาให้แก่แรงงานใหม่ทางด้านอุตสาหกรรม และในขณะ
เดียวกัน ผู้จัดการศึกษานอกระบบเรียนทางด้านการเกษตรก็จำเป็นต้องฝึกอบรม
เกษตรกร เพื่อทดแทนแรงงานที่โยกย้ายไปยังภาคอุตสาหกรรม ข้อที่น่าสังเกต
ประการหนึ่งในที่นี้ได้แก่ หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบเรียน เพื่อการพัฒนา
ด้านสังคม/วัฒนธรรม แม้จะรู้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม
อย่างมากภายในพื้นที่โครงการ แต่ไม่ดำเนินการใดเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง
ดังกล่าวให้เห็นชัดเจนเท่าที่ควร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบทางการศึกษานอกโรงเรียน คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ศึกษานอกโรงเรียนและผู้บริหารโรงงาน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
 - 1.1 ประชากรในหมู่บ้าน ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยเลือกศึกษาจังหวัดละ 6 หมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมและเขตหมู่บ้านที่ใกล้เคียง
 - 1.2 หัวหน้าหรือตัวแทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง
 - 1.3 ผู้บริหารโรงงานในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยเลือกศึกษาโรงงานที่อยู่ใน 6 หมู่บ้าน ในเขตอุตสาหกรรมและเขตหมู่บ้านใกล้เคียง

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 การกำหนดขนาดของตัวอย่าง

ด้วยเหตุที่การวิจัยครั้งนี้กระทำในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยเลือกศึกษาจังหวัดละ 6 หมู่บ้าน ที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมและหมู่บ้านที่ใกล้เคียง ดังนั้นการกำหนดขนาดของตัวอย่างครัวเรือนและโรงงาน จึงได้คำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดครัวเรือนตัวอย่างไว้

500 ครั้วเรือน แบ่งเป็นครั้วเรือนในจังหวัดฉะเชิงเทรา 100 ครั้วเรือน
ครั้วเรือนในจังหวัดชลบุรี 300 ครั้วเรือน และครั้วเรือนในจังหวัดระยอง
100 ครั้วเรือน และเนื่องจาก 6 หมู่บ้านดังกล่าวอยู่ในเขตอุตสาหกรรมจึง
ทำให้ชุมชนนั้น ๆ ได้รับผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน
การศึกษา คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความต้องการของผู้บริหารโรงงานว่าต้อง
การคนงานในลักษณะใด สำเร็จการศึกษาระดับไหน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
การวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดโรงงานตัวอย่างไว้ 35 โรงงาน แบ่งเป็นโรงงาน
ในจังหวัดฉะเชิงเทรา 21 โรงงาน โรงงานในจังหวัดชลบุรี 1 โรงงาน
และจังหวัดระยอง 13 โรงงาน หนึ่งในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีใน
6 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเป็นโรงงานที่อยู่ในโครงการสวนอุตสาหกรรม
ศรีอภัยพัฒน์ ซึ่งทางโรงงานที่อยู่ในโครงการสวนอุตสาหกรรมศรีอภัยพัฒน์ทุก
บริษัทมีนโยบายเหมือนกัน ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการสวน
อุตสาหกรรมศรีอภัยพัฒน์เพียงแห่งเดียว ส่วนตัวอย่างสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการให้การศึกษาออกโรงเรียน คณะผู้วิจัยได้กำหนดไว้จำนวน 22 คน ซึ่ง
เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนในหน่วยงานนั้น ๆ

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

2.2.1 สุ่มตัวอย่างครั้วเรือนจากหมู่บ้านตัวอย่าง คณะผู้วิจัย
ได้กำหนดตัวอย่างไว้ดังนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา 100 ครั้วเรือน จังหวัดชลบุรี
300 ครั้วเรือน และจังหวัดระยอง 100 ครั้วเรือน

จากการสำรวจจำนวนครั้วเรือนจากสำเนาทะเบียนบ้านของ
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 6 หมู่บ้าน ในเขตอุตสาหกรรมและ
หมู่บ้านใกล้เคียงตามที่กำหนด ได้แก่ หมู่ 3 ตำบลท่าข้าม จำนวนครั้วเรือน
290 ครั้วเรือน หมู่ 4 ตำบลท่าข้าม จำนวนครั้วเรือน 266 ครั้วเรือน
หมู่ 5 ตำบลท่าข้าม จำนวนครั้วเรือน 171 ครั้วเรือน หมู่ 5 ตำบลบาง
สมัคร จำนวนครั้วเรือน 124 ครั้วเรือน หมู่ 6 ตำบลบางวัว จำนวน

ครัวเรือน 189 ครัวเรือน และหมู่ 12 ตำบลบางวัว จำนวนครัวเรือน 98 ครัวเรือน รวมครัวเรือนทั้งสิ้น 1,138 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยจึงใช้อัตราส่วน ในการสุ่มตัวอย่าง 11 : 1 ของแต่ละหมู่บ้าน

อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 6 หมู่บ้าน ในเขตอุตสาหกรรม และหมู่บ้านใกล้เคียงตามที่กำหนดได้แก่ หมู่ 5 (ชากติบรี) ตำบลหนองขาม จำนวนครัวเรือน 1,607 ครัวเรือน หมู่ 5 (บ้านไร่ 1) ตำบลบึง จำนวน ครัวเรือน 910 ครัวเรือน หมู่ 1 (บ้านจุกเมอ) ตำบลบึง จำนวนครัวเรือน 249 ครัวเรือน หมู่ 2 (บ้านหนองคล้า) จำนวนครัวเรือน 234 ครัวเรือน หมู่ 11 (บ้านเนินบุญ) ตำบลทุ่งสุขลา จำนวนครัวเรือน 333 ครัวเรือน หมู่ 12 (บ้านมาบเสม็ดแดง) ตำบลทุ่งสุขลา จำนวนครัวเรือน 566 ครัวเรือน รวมครัวเรือนทั้งสิ้น 3,899 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยใช้อัตราส่วนในการสุ่มตัวอย่าง 13 : 1 ของแต่ละหมู่บ้าน

จังหวัดระยอง หมู่ 2 (บ้านหนองแพบ) ตำบลมาบตาพุด จำนวนครัวเรือน 140 ครัวเรือน หมู่ 3 (บ้านอ่าวประดู่) ตำบลมาบตาพุด จำนวนครัวเรือน 172 ครัวเรือน หมู่ 4 (บ้านขน) ตำบลมาบตาพุด จำนวน ครัวเรือน 208 ครัวเรือน หมู่ 9 (บ้านสำนักมะม่วง) ตำบลมาบตาพุด จำนวนครัวเรือน 41 ครัวเรือน หมู่ 2 (บ้านชากลูกหญ้า) ตำบลห้วยไร่ จำนวนครัวเรือน 220 ครัวเรือน หมู่ 4 (บ้านมาบชลูต) ตำบลห้วยไร่ จำนวนครัวเรือน 285 ครัวเรือน รวมครัวเรือนทั้งสิ้น 1,066 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยใช้อัตราส่วนในการสุ่มตัวอย่าง 10 : 1 ของแต่ละหมู่บ้าน (ตาราง 1)

2.2.2 สุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออก โรงเรียน จากหมู่บ้านตัวอย่างหรือหน่วยงานให้การศึกษาออกโรงเรียนใน จังหวัดนั้น ๆ คณะผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างไว้ดังนี้

2.2.2.1 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 7 คน ซึ่งเลือก มาจากหัวหน้า หรือตัวแทนของหน่วยงานในหมู่บ้านตัวอย่าง หรือในจังหวัด

ฉะเชิงเทราที่หน่วยงานนั้น ๆ ตั้งอยู่อย่างละ 1 คน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน
อำเภอบางปะกง สำนักงานสาธารณสุข อำเภอบางปะกง ศึกษาธิการอำเภอ
บางปะกง เกษตรอำเภอบางปะกง สำนักงานแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2.2.2 จังหวัดชลบุรี จำนวน 7 คน วิธีการกำหนด
เลือกตัวอย่างกระทำเช่นเดียวกับข้อ 2.2.2.1 ได้แก่ สำนักงานพัฒนาการชุมชน
อำเภอศรีราชา สำนักงานสาธารณสุข อำเภอศรีราชา ศึกษาธิการอำเภอ
ศรีราชา เกษตรอำเภอศรีราชา สำนักงานแรงงานจังหวัดชลบุรี สำนักงาน
อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก

2.2.2.3 จังหวัดระยอง จำนวน 8 คน วิธีการกำหนด
เลือกตัวอย่างกระทำเช่นเดียวกับข้อ 2.2.2.1 ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน
อำเภอเมืองระยอง เกษตรอำเภอเมืองระยอง ศึกษาธิการจังหวัดระยอง
สำนักงานแรงงานจังหวัดระยอง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง สำนัก
งานสาธารณสุขจังหวัดระยอง ศูนย์ศึกษาฯนอกโรงเรียนภาคตะวันออก จังหวัด
ระยอง และศูนย์ศึกษาฯนอกโรงเรียนจังหวัดระยอง

2.2.3 สุ่มตัวอย่างโรงงานจากหมู่บ้านตัวอย่าง คณะผู้วิจัย
ได้ใช้อัตราส่วนในการสุ่มตัวอย่างโรงงาน 2 : 1 จากจำนวนโรงงานทั้งหมด
ใน 6 หมู่บ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.3.1 โรงงานจากหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา คณะผู้วิจัยได้ใช้อัตราส่วนในการสุ่มตัวอย่างโรงงาน 2 : 1 ของ
โรงงานทั้งหมดใน 6 หมู่บ้าน ได้จำนวนโรงงานตัวอย่างทั้งสิ้น 21 โรงงาน
สาเหตุของการสุ่มตัวอย่างจากโรงงานทั้งหมดของ 6 หมู่บ้าน เพราะว่าบาง
หมู่บ้านมีจำนวนโรงงานไม่เท่ากัน คณะผู้วิจัยจึงสุ่มจากจำนวนโรงงานทั้งหมด
ของ 6 หมู่บ้าน

2.2.3.2 โรงงานจากหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัดชลบุรี
ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากโรงงานที่อยู่ในหมู่บ้านตัวอย่างเป็นโรงงานที่อยู่

ในโครงการสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมทุกโรงงาน
ที่อยู่ในโครงการนี้มีแนวนโยบายเหมือนกัน ดังนั้นคณะผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสูง
สุดของโครงการสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์เพียง 1 คน

2.2.3.3 โรงงานจากหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัดระยอง
คณะผู้วิจัยได้ใช้อัตราส่วนในการสุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกับข้อ 2.2.3.1 ได้
จำนวนโรงงานตัวอย่างทั้งสิ้น 13 โรงงาน

ตาราง 1. กลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครุว์ เรือนหรือตัวแทน หัวหน้าหรือตัวแทนผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และผู้บริหารโรงงาน จำแนก
ตามจังหวัด

จังหวัด	หัวหน้าครุว์ เรือน หรือตัวแทน	หัวหน้าหรือตัวแทน	
		ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน	ผู้บริหาร โรงงาน
ฉะเชิงเทรา	100	7	21
ชลบุรี	300	7	1 (เครือสหพัฒน์)
ระยอง	100	8	13
รวม	500	22	35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่คณะผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 3 ฉบับคือ

- ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับประชาชน มีอยู่ 2 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในด้านส่วนตัว การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และสาธารณสุข จำนวน 12 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการ ด้านการศึกษา จำนวน 12 ข้อ
- ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ
- ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงงาน จำนวน 9 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับประชาชน ความคิดเห็นของ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออกโรงเรียน และผู้บริหารโรงงาน คณะ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพ ชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก และศึกษาผลงานการให้ การศึกษานอกโรงเรียนของหน่วยงานที่ให้การศึกษานอกโรงเรียนให้กับประชาชน ในเขตกลุ่มเป้าหมาย

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เพื่อศึกษาสภาพชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยสร้างคำถามแบบเติมคำ แบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด 1 ข้อ คืออื่น ๆ ปรกติระบุ ทั้ง 3 ฉบับ
3. นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ ไปทดลองใช้กับประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน และผู้บริหารโรงงาน จำนวน 60 ท่าน แล้วนำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วทั้ง 3 ฉบับ มาจัดเตรียมเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคณะผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน และผู้บริหารโรงงาน สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากนายอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา นายอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และนายอำเภอเมือง จังหวัดระยอง
2. นายอำเภอของอำเภอดังกล่าวได้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน โดยให้พัฒนากรอำเภอเป็นผู้ประสานงานให้ประชุมลูกบ้านในหมู่บ้าน รวมทั้งผู้บริหารโรงงาน เพื่อชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ สำหรับประชาชนทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน ซึ่งเป็นสมาชิกของครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในครัวเรือนของตนได้มากที่สุด
3. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์หัวหน้าหรือตัวแทนที่มีความสามารถในการให้ข้อมูล เกี่ยวกับการให้การศึกษา นอกโรงเรียนให้แก่ประชาชนได้มากที่สุด

4. ผู้บริหารโรงงาน คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์เจ้าของโรงงาน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล หรือผู้จัดการทั่วไป

5. ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม 2 เดือน คือ ตั้งแต่ วันที่ 1 สิงหาคม 2534 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2534

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว เตรียมข้อมูลเพื่อประมวลผลทั้งด้วยกำลังคน และเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ลงรหัสข้อมูลและตรวจสอบการลงรหัส
2. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยใช้โปรแกรมโลตัส (Lotus)
3. ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมโลตัส (Lotus)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 สภาพชุมชนในปัจจุบันของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพ และด้านสาธารณสุข

ข้อที่ 2 แนวทางในการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. ศึกษาสภาพชุมชนในปัจจุบันของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ปรากฏผลดังนี้

1.1 ลักษณะครอบครัว

ตาราง 2 ค่าร้อยละจำนวนสมาชิกในครอบครัวแยกเป็นรายจังหวัดและรวม

จำนวนสมาชิก	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
2 คน	4	7	6	5.67
3 คน	18	14	12	14.66
4 คน	24	19	31	24.66
5 คน	23	20	16	19.67
6 คน	18	14	17	16.33
7 คน	8	7	10	8.33
8 คน	3	6	2	3.67
9 คน	2	4	1	2.33
10 คน	4	3	2	3.00
11 คน	-	1	-	0.33
12 คน	-	2	2	1.33
13 คน	-	-	-	-
17 คน	-	-	1	0.33

จากตาราง 2 พบว่า ลักษณะครอบครัวของประชาชนในเขตพัฒนา
อุตสาหกรรมริดยรวมส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 ถึง 5 คน
พิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่า ทั้งสามจังหวัดส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว
4 ถึง 5 คน แสดงให้เห็นว่าลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบ
ด้วย พ่อ แม่ ลูก

1.2 ด้านการศึกษา

ตาราง 3 ค่าร้อยละของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมที่สำเร็จการศึกษา
ระดับต่าง ๆ เป็นรายจังหวัดและรวม

ระดับการศึกษา	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ต่ำกว่าประถมศึกษา	31	9	19	19.66
ประถมศึกษา	49	72	75	65.33
มัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา	18	17	4	13.00
อุดมศึกษา	2	2	4	2.67

จากตาราง 3 พบว่า ประชาชนที่อยู่ภายในบริเวณรอบ ๆ เขตที่ตั้งโรงงาน
อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีบางส่วนที่สำเร็จ
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา มีส่วนน้อยที่สำเร็จการศึกษาระดับ
อุดมศึกษา แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนรอบ ๆ เขตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
ส่วนใหญ่มุ่งจบการศึกษาภาคบังคับคือระดับประถมศึกษา

1.3 ด้านเศรษฐกิจ

ตาราง 4 ค่าร้อยละของรายได้ของครอบครัวเป็นรายเดือน

รายได้	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ต่ำกว่า 3,000 บาท	26.09	22.67	24.0	24.25
3,001 - 5,000 บาท	52.18	38.33	46.0	45.50
5,001 - 10,000 บาท	14.13	22.33	22.0	19.49
10,001 - 15,000 บาท	5.43	9.00	4.0	6.14
15,001 - 20,000 บาท	2.17	2.67	3.0	2.61
20,000 ขึ้นไป	-	5.00	1.0	2.00

จากตาราง 4 พบว่า ประชาชนในบริเวณรอบ ๆ เขตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ส่วนใหญ่จะมีรายได้รวมทั้งครอบครัวประมาณเดือนละ 3,001 บาท ถึง 5,000 บาท มีบางส่วนมีรายได้รวมทั้งครอบครัวประมาณเดือนละ 3,000 บาท และต่ำกว่า 3,000 บาท

ถ้าพิจารณาจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวน 4-5 คน แสดงให้เห็นว่ารายเฉลี่ยรายได้ต่อคนประมาณเดือนละ 600 บาทถึง 1,250 บาท

1.4 ด้านอาชีพ

ตาราง 5 ค่าร้อยละอาชีพของประชาชนในเขตอุตสาหกรรม

อาชีพ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
รับจ้าง	49.00	52.00	38.00	46.33
รับราชการ	4.00	4.33	5.00	4.44
เกษตรกรรม	6.00	11.33	37.00	18.11
ค้าขาย	35.00	21.34	6.00	20.78
อื่น ๆ	6.00	11.00	14.00	10.33

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนในเขตอุตสาหกรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง บางส่วนประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพเกษตรกรรม

1.5 ด้านสาธารณสุข

ตาราง 6 ค่าร้อยละแหล่งน้ำดื่มของชุมชนเขตอุตสาหกรรม

แหล่งน้ำ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
น้ำฝน	53.85	37.77	54.55	48.72
บ่อน้ำหรือบ่อน้ำบาดาล	3.42	49.23	21.21	24.62
น้ำประปา	29.06	2.17	0.00	10.41
แหล่งน้ำธรรมชาติ	0.00	2.17	3.03	1.73
อื่น ๆ	13.68	8.67	21.21	14.52

จากตาราง 6 พบว่า แหล่งน้ำดื่มของชุมชนเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ส่วนใหญ่ประชาชนใช้น้ำฝนเป็นแหล่งน้ำดื่ม แหล่งน้ำดื่มที่ประชาชนบางส่วนใช้น้ำในจังหวัดฉะเชิงเทราคือน้ำประปา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยองคือบ่อน้ำหรือบ่อน้ำบาดาล

ตาราง 7 ค่าร้อยละด้านความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของประชาชนเขตอุตสาหกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ได้รับความรู้เรื่องการดูแล				
รักษาสุขภาพ				
1. ไม่เคย	21.00	18.00	24.00	21.00
2. เคย	79.00	82.00	76.00	79.00
2.1 จากพนักงาน อนามัยผดุงครรภ์	3.11	4.58	11.72	6.47
2.2 จากหน่วยแพทย์ เคลื่อนที่	3.73	3.61	6.89	4.74
2.3 จากเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข	13.04	15.42	26.21	18.22
2.4 ผู้สื่อสารสาธารณสุข และอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน	8.70	9.16	22.75	13.54
2.5 เจ้าหน้าที่มาลาเรีย	0.62	1.20	2.07	1.30
2.6 เจ้าหน้าที่มาลาเรีย หน่วยแพทย์เคลื่อนที่	0.00	0.48	2.07	0.85
2.7 ศึกษาจากวารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ	26.71	20.00	6.89	17.87
2.8 พังวิทย์-โรทรทัศน์	42.23	40.24	20.69	34.39
2.9 อื่น ๆ	1.86	5.30	0.69	2.62

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ได้รับความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพสุขภาพ จากการฟังวิทยุและโทรทัศน์ มีบางส่วน
ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ตาราง 8 ค่าร้อยละปัญหาเกี่ยวกับมลพิษของประชาชนเขตอุตสาหกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
มีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ				
1. ไม่มีปัญหา	25.00	54.00	54.00	44.33
2. มีปัญหา	75.00	46.00	46.00	55.67
2.1 น้ำเสีย	45.74	52.79	49.18	49.24
2.2 อากาศเป็นพิษ	40.43	34.78	44.26	39.82
2.3 อื่น ๆ	13.83	12.43	6.56	10.94

จากตาราง 8 พบว่า ประชาชนเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จำนวนส่วนใหญ่มักมีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษด้าน
น้ำเสีย รองลงมาคืออากาศเป็นพิษ

1.6 ความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนในเขตอุตสาหกรรม

ตาราง 9 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ต้องการศึกษาเพิ่มเติม				
สายสามัญ				
1. ไม่ต้องการ	71.00	59.27	48.00	59.42
2. ต้องการ	29.00	40.73	52.00	40.58
2.1 อ่านออกเขียนได้	8.69	7.48	0.00	5.39
2.2 ประถมปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	0.00	14.02	23.08	12.37
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	34.78	20.56	43.59	32.98
2.4 มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	30.43	20.56	20.51	23.83
2.5 อุดมศึกษาหรือ สถาบันอื่นที่ เทียบเท่า	26.09	37.38	12.82	25.43

จากตาราง 9 พบว่า ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ แต่มีบางส่วนต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

ตาราง 10 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ต้องการศึกษาเพิ่มเติม				
สายอาชีพ				
1. ไม่ต้องการ	45.00	30.00	27.00	34.00
2. ต้องการ	55.00	70.00	73.00	66.00
2.1 หมวดช่าง				
อุตสาหกรรม				
2.1.1 ช่างซ่อม				
รถจักรยานยนต์	9.09	6.38	15.56	10.34
2.1.2 ช่างซ่อม				
จักรยาน	0.00	4.96	8.89	04.62
2.1.3 ช่างซ่อม				
รถยนต์	9.09	13.48	20.00	14.19
2.1.4 ช่างไฟฟ้า				
2.1.5 ช่างอิเล็กทรอนิกส์	21.21	5.67	6.67	11.18
2.1.6 ช่างซ่อม				
อุปกรณ์ไฟฟ้า	0.00	4.26	8.89	04.38
2.1.7 ช่างเชื่อม				
โลหะ	12.12	9.22	8.89	10.08

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
2.1.8 ช่างกลึง				
โลหะ	3.03	3.55	2.22	02.93
2.1.9 ช่างกล				
โรงงาน	9.09	14.89	2.22	08.73
2.1.10 ช่างเทคนิค				
อุตสาหกรรม	3.03	9.93	4.44	05.80
2.1.11 ช่างไม้				
ครุภัณฑ์	6.06	2.13	0.00	02.73
2.1.12 ช่างปูน	9.09	3.55	0.00	04.21
2.1.13 ช่างไม้ค้ำ	3.03	0.00	0.00	01.01
2.1.14 ช่างประปา				
สุขภัณฑ์	0.00	0.00	0.00	00.00
2.1.15 ช่างทำความสะอาด				
เย็นและปรับอากาศ	0.00	1.41	2.22	01.21
2.1.16 ช่างซ่อม				
นาฬิกา	0.00	.71	2.22	00.98
2.1.17 ช่างทา				
คอนกรีตบล็อก	0.00	.71	0.00	00.24
2.1.18 อื่น ๆ	3.03	1.41	2.22	02.22

จากตาราง 10 พบว่า ประชาชนเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพหมวดช่างอุตสาหกรรม คือ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ ช่างซ่อมรถยนต์

ตาราง 11 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวดเกษตรกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
การเพาะเห็ด	7.69	11.69	6.38	08.59
การจัดสวน	7.69	6.49	2.13	05.44
การขยายพันธุ์พืช	7.69	10.39	42.55	20.21
การปราบศัตรูพืช	0.00	9.09	10.64	06.58
การเกษตรแผนใหม่	7.69	22.08	2.13	10.63
การเกษตรธรรมชาติ	7.69	6.49	8.51	07.56
การทำสวนไม้ผลไม้ดอก	15.38	15.58	12.77	14.58
การเลี้ยงสัตว์	38.46	14.29	12.77	21.84
อื่น ๆ	7.69	3.90	2.13	4.57

จากตาราง 11 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพหมวดเกษตรกรรมคือการเลี้ยงสัตว์ จังหวัดชลบุรีคือการเกษตรแผนใหม่ จังหวัดระยองคือการขยายพันธุ์พืช บางส่วนต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำสวนไม้ผล ไม้ดอก

ตาราง 12 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
การถนอมอาหาร	12.50	12.50	3.77	09.59
อาหารและโภชนาการ	20.00	15.97	24.53	20.17
ตัดเย็บเสื้อผ้า	35.00	31.94	41.51	36.15
ช่างเสื้อสตรีและเด็ก	10.00	13.19	5.66	09.62
เสริมสวย	22.50	17.36	16.98	18.95
เย็บปักถักร้อย	0.00	8.33	7.55	05.29
อื่น ๆ	0.00	0.69	0.00	00.23

จากตาราง 12 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพหมวดคหกรรมคือตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย อาหารและโภชนาการ

ตาราง 13 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวดพาณิชยกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	15.00	30.99	42.86	29.62
คอมพิวเตอร์	50.00	29.58	14.29	31.29
วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด	30.00	21.13	28.57	26.57
การตลาดและสหกรณ์	5.00	15.49	14.29	11.59
อื่น ๆ	0.00	2.82	0.00	00.94

จากตาราง 13 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง ต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพหมวดพาณิชยกรรมคือ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด

ตาราง 14 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพ หมวดศิลป์และ
หัตถกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
จักสาน	0.00	11.63	50.00	20.54
พื้นที่สี	0.00	9.30	0.00	03.10
ปักจักร	12.50	9.30	0.00	07.27
ศิลป์ประดิษฐ์	37.50	23.26	16.67	25.81
ของชำร่วย	12.50	18.60	16.67	15.92
สิ่งทอ	12.50	2.33	16.67	10.50
ดนตรีไทย-สากล	0.00	23.26	0.00	07.75
ช่างเครื่องหนัง	12.50	2.33	0.00	04.94
อื่น ๆ	12.50	0.00	0.00	04.17

จากตาราง 14 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่นิยมในเขตอุตสาหกรรมภาค
ตะวันออก จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ต้องการศึกษาเพิ่มเติม
สายอาชีพหมวดศิลป์และหัตถกรรมคือศิลป์ประดิษฐ์ ของชำร่วย

ตาราง 15 ค่าร้อยละความต้องการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
สุขภาพ	19.08	19.49	21.74	20.10
สิ่งแวดล้อม	17.76	12.99	5.79	12.18
การเลี้ยงเด็ก	3.95	12.99	7.97	08.30
การปฐมพยาบาล	3.95	7.97	19.57	10.50
การป้องกันโรค	13.16	15.09	7.97	12.07
การวางแผนครอบครัว	9.87	6.74	22.46	13.02
กฎหมาย	17.11	11.74	13.04	13.96
ภาษา	10.53	9.01	0.72	06.95
อื่น ๆ	4.61	3.98	0.72	03.10

จากตาราง 15 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ เรื่องสิ่งแวดล้อม การป้องกันโรค

ตาราง 16 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญ
เพิ่มเติม

หน่วยงาน	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
โรงเรียนประถมศึกษา	22.22	21.01	8.33	17.19
โรงเรียนมัธยมศึกษา	17.46	20.62	26.39	21.49
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	3.17	4.28	2.78	03.41
โรงเรียนสารพัดช่าง	4.76	6.23	13.89	08.29
มหาวิทยาลัย	7.94	11.28	8.33	09.18
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	17.46	13.23	26.39	19.03
สถานประกอบการของเอกชน	4.76	2.33	4.17	03.75
วัด	12.70	10.12	2.78	08.53
อื่น ๆ	9.52	10.89	6.94	09.12

จากตาราง 16 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ชลบุรี มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่ม
เติมให้กับประชาชนคือ โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดระยองเห็นว่าควรเป็น
โรงเรียนมัธยมศึกษา และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ตาราง 17 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติม

หน่วยงาน	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
โรงเรียนประถมศึกษา	18.18	11.64	7.45	12.42
โรงเรียนมัธยมศึกษา	0.00	7.86	7.45	05.10
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	7.07	9.12	5.32	07.17
โรงเรียนสารพัดช่าง	20.20	26.73	43.62	30.18
มหาวิทยาลัย	5.05	6.29	2.13	04.49
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	12.12	14.15	19.15	15.14
สถานประกอบการของเอกชน	8.08	4.09	2.12	04.76
วัด	24.24	10.38	4.26	12.96
อื่น ๆ	5.05	9.75	8.51	07.77

จากตาราง 17 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมให้กับประชาชนคือ โรงเรียนสารพัดช่าง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ตาราง 18 ค่าร้อยละความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
1. ความสามารถจ่ายค่า ฝึกอบรมหรือการศึกษา เพิ่มเติม				
1.1 ไม่ได้เลย	9.84	9.10	12.09	10.34
1.2 ได้บางส่วน	60.66	57.44	42.86	53.65
1.3 ได้ทั้งหมด	34.43	33.47	45.05	37.65
2. เดือนที่ว่างในการศึกษา เพิ่มเติม				
2.1 ว่างทุกเดือน	58.00	66.45	29.00	51.15
2.2 ว่างบางเดือน	42.00	31.61	71.00	48.20
2.3 ไม่มีเดือนว่าง	0.00	1.94	0.00	0.65
3. วันที่สะดวก				
3.1 วันจันทร์-ศุกร์	5.97	4.33	2.35	04.22
3.2 วันจันทร์-พุธ-ศุกร์	0.00	0.87	0.00	00.29
3.3 วันเสาร์-อาทิตย์	61.29	61.47	69.41	64.06
3.4 ทุกวัน	32.84	33.33	28.24	31.47

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	มะเข็ญเเพรฯ (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
4. ช่วงเวลาที่สามารถ เรียนได้				
4.1 เวลาราชการ	19.35	20.78	37.66	25.93
4.2 นอกเวลาราชการ	40.32	51.08	35.06	42.15
4.3 ไม่จำกัดเวลา	40.32	28.14	27.27	31.91
5. ระยะเวลาที่เข้าเรียน ในแต่ละครั้ง				
5.1 1 ชั่วโมง	8.95	11.72	6.81	09.16
5.2 2 ชั่วโมง	56.72	30.96	45.45	44.38
5.3 3 ชั่วโมง	14.93	29.71	38.64	27.76
5.4 4 ชั่วโมง	13.43	16.32	15.90	16.55
5.5 อื่น ๆ	5.97	11.30	15.90	11.06
6. ระยะเวลาของหลักสูตร				
6.1 หลักสูตรระยะสั้นไม่ เกิน 30 ชั่วโมง	46.27	44.30	43.02	44.53
6.2 หลักสูตรระยะสั้นไม่ เกิน 100 ชั่วโมง	37.31	26.50	32.56	32.12
6.3 หลักสูตรระยะยาวไม่ เกิน 300 ชั่วโมง	16.42	29.11	24.42	23.32

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
7. ความต้องการรับวุฒิมัธยมศึกษา				
7.1 ต้องการ	80.60	88.88	87.00	85.49
7.2 ไม่ต้องการ	19.40	11.62	13.00	14.67

จากตาราง 18 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี สามารถจ่ายค่าฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติมได้บางส่วน ประชาชนในจังหวัดระยองสามารถจ่ายค่าฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติมได้ทั้งหมด

เดือนที่ว่างของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี คือว่างทุกเดือน แต่จังหวัดระยองว่างบางเดือน

วันที่สะดวกของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง คือวันเสาร์และวันอาทิตย์

ช่วงเวลาที่สามารถเรียนได้ของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจังหวัดระยอง คือนอกเวลาราชการ

ระยะเวลาที่ใช้เรียนในแต่ละครั้งของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง คือครั้งละ 2 ชั่วโมง

ระยะเวลาของหลักสูตรที่เหมาะสมคือหลักสูตรระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง และต้องการได้รับวุฒิมัธยมศึกษา

2. ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน

ตาราง 19 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมสำหรับประชาชน

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ความต้องการให้หน่วยงาน ต่าง ๆ จัดการศึกษาสายสามัญ เพิ่มเติมสำหรับประชาชน				
1. ไม่ต้องการ	42.86	71.43	0.00	38.10
2. ต้องการ	57.14	28.57	100.00	61.90
2.1 อ่านออกเขียนได้	0.00	20.00	0.00	06.67
2.2 ประถมปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	25.00	20.00	12.00	19.00
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	50.00	20.00	39.00	36.33
2.4 มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	25.00	20.00	12.00	19.00
2.5 อุดมศึกษาหรือสถาบัน อื่นที่เทียบเท่า	0.00	20.00	37.00	19.00

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกระบบเรียนส่วนใหญ่มองมีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมให้กับประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง คือมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

ตาราง 20 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดช่างอุตสาหกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน				
1. ไม่ต้องการ	00.00	00.00	00.00	00.00
2. ต้องการ	100.00	100.00	100.00	100.00
1. หมวดช่างอุตสาหกรรม				
1.1 ช่างซ่อม				
จักรยานยนต์	6.90	11.11	7.25	08.42
1.2 ช่างซ่อมจักรยาน	3.45	5.55	2.90	03.97
1.3 ช่างซ่อมรถยนต์	5.17	5.55	5.79	05.50
1.4 ช่างไฟฟ้า	10.34	16.62	8.69	11.88
1.5 ช่างอิเล็กทรอนิกส์				
ทรอนิกส์	6.90	5.55	5.79	06.08
1.6 ช่างซ่อมอุปกรณ์				
ไฟฟ้า	5.17	11.11	5.79	07.36

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
1.7 ช่างเชื่อมโลหะ	6.90	5.55	5.79	06.08
1.8 ช่างกลึงโลหะ	5.17	5.55	5.79	05.50
1.9 ช่างกลโรงงาน	5.17	5.55	8.70	06.47
1.10 ช่างเทคนิค				
อุตสาหกรรม	3.45	5.55	8.70	05.90
1.11 ช่างไม้ครุภัณฑ์	5.17	0.00	4.34	03.17
1.12 ช่างปูน	5.17	0.00	2.89	02.69
1.13 ช่างบัดกรี	5.17	5.55	2.89	04.54
1.14 ช่างประปา				
สุขภัณฑ์	5.17	5.55	5.79	05.50
1.15 ช่างทำความสะอาด				
และปรับอากาศ	6.90	0.00	5.79	04.23
1.16 ช่างซ่อมนาฬิกา	3.45	0.00	1.45	01.63
1.17 ช่างทำคอนกรีต				
บล็อก	5.17	0.00	4.34	03.17
1.18 อื่น ๆ	5.17	11.11	7.25	07.84

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับ
ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกหมวดช่างอุตสาหกรรม คือช่างไฟฟ้า
ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมจักรยานยนต์

ตาราง 21 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ
จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดเกษตรกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
2. หมวดเกษตรกรรม				
2.1 การเพาะเห็ด	10.00	7.69	8.82	08.84
2.2 การจัดสวน	0.00	7.69	14.71	07.47
2.3 การขยายพันธุ์พืช	10.00	23.08	11.76	14.95
2.4 การปราบศัตรูพืช	10.00	15.38	11.76	12.38
2.5 การเกษตรแผนใหม่	30.00	7.69	14.71	17.47
2.6 การเกษตรธรรมชาติ	20.00	7.69	5.88	11.19
2.7 การทำสวนไม้ผล				
ไม้ดอก	10.00	0.00	14.71	08.24
2.8 การเลี้ยงสัตว์	10.00	7.69	8.82	08.84
2.9 อื่น ๆ	0.00	23.08	8.82	10.63

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
นอกระบบเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติม
หมวดเกษตรกรรมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ การเกษตร
แผนใหม่ การขยายพันธุ์พืช การทำสวนไม้ผลไม้ดอก

ตาราง 22 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ
จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดช่างคหกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
3. หมวดช่างคหกรรม				
3.1 การถนอมอาหาร	20.00	26.66	21.74	22.80
3.2 อาหารและ โภชนาการ	25.00	26.66	26.08	25.91
3.3 ตัดเย็บเสื้อผ้า	20.00	13.33	8.69	14.01
3.4 ช่างเสื้อสตรีและ เด็ก	10.00	13.33	13.04	12.12
3.5 เสริมสวย	10.00	6.67	21.74	12.80
3.6 เย็บปักถักร้อย	10.00	6.67	4.35	07.01
3.7 อื่น ๆ	5.00	6.66	4.35	05.34

จากตาราง 22 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องานการจัดการศึกษานอก
โรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมหมวด
ช่างคหกรรมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ อาหารและ
โภชนาการ การถนอมอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า

ตาราง 23 คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ
จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดพาณิชยกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (คำร้อยละ)	ชลบุรี (คำร้อยละ)	ระยอง (คำร้อยละ)	รวม (คำร้อยละ)
4. หมวดพาณิชยกรรม				
4.1 พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	16.67	40.00	21.74	26.14
4.2 คอมพิวเตอร์	33.33	20.00	21.74	25.02
4.3 วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด	33.33	20.00	8.70	20.68
4.4 มัคคุเทศก์	8.33	20.00	26.08	18.14
4.5 การตลาดและสหกรณ์	8.33	0.00	17.39	08.57
4.6 อื่น ๆ	0.00	0.00	4.35	01.45

จากตาราง 23 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอก
โรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมหมวด
พาณิชยกรรมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ คอมพิวเตอร์
วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด มัคคุเทศก์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ

ตาราง 24 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ
จัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับประชาชน หมวดศิลปและหัตถกรรม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
5. หมวดศิลปและหัตถกรรม				
5.1 จักสาน	25.00	30.77	4.55	20.11
5.2 ปั้นทสี่	5.00	0.00	13.64	06.21
5.3 บักจกักร	5.00	7.69	9.09	07.26
5.4 ศิลปประดิษฐ์	10.00	7.69	18.18	11.96
5.5 ของขาร่ววย	20.00	15.38	22.72	19.37
5.6 สิ่งทอ	10.00	7.69	4.54	07.41
5.7 ดนตรีไทย-สากล	5.00	15.38	22.72	14.37
5.8 ข่างเครื่องหน่ง	10.00	7.69	4.55	07.41
5.9 อื่น ๆ	10.00	7.69	0.00	05.90

จากตาราง 24 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาออกร
รงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมหมวด
ศิลปและหัตถกรรมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ จักสาน
ของขาร่ววย สิ่งทอ ศิลปประดิษฐ์ ดนตรีไทย-สากล

ตาราง 25 คำร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ สำหรับประชาชน

รายการ	ฉะเชิงเทรา (คำร้อยละ)	ชลบุรี (คำร้อยละ)	ระยอง (คำร้อยละ)	รวม (คำร้อยละ)
ด้านสุขภาพ	13.04	19.23	10.80	14.36
สิ่งแวดล้อม	13.04	19.23	16.22	16.16
การเลี้ยงเด็ก	13.04	7.69	10.81	10.51
การปฐมพยาบาล	6.52	3.85	10.81	07.06
การป้องกันโรค	10.87	11.54	8.11	10.17
การวางแผนครอบครัว	13.04	11.54	8.11	10.90
กฎหมาย	13.04	19.23	13.51	15.26
ภาษา (อังกฤษ ญี่ปุ่น จีน เกาหลี)	8.70	7.69	13.51	09.97
อื่น ๆ	8.70	3.85	8.11	06.89

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาออกรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรจัดการศึกษาเพิ่มเติมด้านอื่น ๆ ให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ สิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ กฎหมาย การวางแผนครอบครัว

ตาราง 26 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญ
เพิ่มเติมให้กับประชาชน

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
โรงเรียนประถมศึกษา	21.74	13.33	9.09	14.72
โรงเรียนมัธยมศึกษา	17.39	13.33	18.18	16.30
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	8.70	6.67	9.09	08.15
โรงเรียนสารพัดช่าง	4.35	6.67	9.09	06.70
มหาวิทยาลัย	0.00	13.33	18.18	10.50
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	30.43	33.33	22.73	28.83
สถานประกอบการของเอกชน	4.35	6.67	9.09	06.70
วัด	4.35	6.67	0.00	03.67
อื่น ๆ	8.70	0.00	4.55	04.42

จากตาราง 26 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอก
โรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่ม
เติมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 27 ค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพ
ให้กับประชาชน

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
โรงเรียนประถมศึกษา	3.03	0.00	0.00	01.01
โรงเรียนมัธยมศึกษา	6.06	0.00	0.00	02.02
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	18.18	25.00	20.00	21.06
โรงเรียนสารพัดช่าง	21.21	25.00	23.33	23.18
มหาวิทยาลัย	9.09	0.00	13.33	07.47
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	21.21	25.00	20.00	22.07
สถานประกอบการของเอกชน	12.12	0.00	6.67	06.26
วัด	0.00	0.00	3.33	01.11
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ตะวันออก	9.09	25.00	13.33	15.81

จากตาราง 27 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอก
โรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายอาชีพให้กับ
ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ โรงเรียนสารพัดช่าง ศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก

ตาราง 28 ค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอก
โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติม

รายการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
1. เดือนที่เหมาะสมในการจัด การศึกษานอกโรงเรียน				
1.1 ทุกเดือน	50.00	14.29	50.00	38.10
1.2 บางเดือน	50.00	85.71	50.00	61.90
2. วันที่เหมาะสม				
2.1 จันทร์ถึงศุกร์	0.00	33.33	22.22	18.52
2.2 จันทร์-พุธ-ศุกร์	16.67	0.00	0.00	05.56
2.3 เสาร์-อาทิตย์	83.33	66.67	11.11	53.70
2.4 ทุกวัน	0.00	0.00	66.67	22.22
3. ช่วงเวลาที่เหมาะสม				
3.1 เวลาราชการ	12.50	42.86	11.11	22.16
3.2 นอกเวลาราชการ	37.50	42.86	11.11	30.49
3.3 ไม่จำกัดเวลา	50.00	14.28	77.78	47.35
4. การให้วุฒิมัธยมหลังการ ฝึกอบรม				
4.1 ควรให้วุฒิมัธยม	100.00	100.00	100.00	100.00
4.2 ไม่ควรให้วุฒิมัธยม	0.00	0.00	0.00	00.00

จากตาราง 28 พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาออกรงเรียน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติมให้กับประชาชนในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

เดือนที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาคือ บางเดือน

วันที่เหมาะสมคือ วันเสาร์และวันอาทิตย์

ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือ ไม่จำกัดเวลา และควรรีให้วุฒิปริญญาในการฝึกอบรมหรือการศึกษาด้วย

3. สภาพแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3.1 ภูมิภาคของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 29 ค่าร้อยละภูมิภาคของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ภูมิภาค	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
1. ชุมชนรอบ ๆ ช้าง	50.00	100.00	30.76	60.25
2. ต่างตำบล	0.00	0.00	7.70	02.57
3. ต่างอำเภอ	8.33	0.00	7.70	05.34
4. ต่างจังหวัด	41.17	0.00	53.84	31.67

จากตาราง 29 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออกคือ บุคคลอยู่ในชุมชนรอบ ๆ โรงงานอุตสาหกรรม ส่วนจังหวัดระยองมาจากต่างจังหวัด

3.2 การศึกษาขั้นต่ำของพนักงานในโรงงาน

ตาราง 30 ค่าร้อยละการศึกษาขั้นต่ำของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ระดับการศึกษา	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ประถมศึกษา	34.48	100.00	54.52	63.00
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	10.34	0.00	9.10	06.48
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	6.90	0.00	9.10	05.33
อาชีวศึกษาระดับ ปวช.	10.34	0.00	9.10	06.48
อาชีวศึกษาระดับ ปวท./ปวส.	3.45	0.00	0.00	01.15
อื่น ๆ	34.48	0.00	18.18	17.55

จากตาราง 30 พบว่า พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ส่วนใหญ่มีการศึกษาขั้นต่ำระดับประถมศึกษา

3.3 การจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 31 ค่าร้อยละการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

การจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
1. ไม่เคยจัดฝึกอบรม	18.18	0.00	11.11	09.76
2. เคยจัดฝึกอบรม	81.82	100.00	88.89	90.24
2.1 ก่อนทำงาน	52.00	50.00	77.78	59.93
2.2 ระหว่างทำงาน	48.00	50.00	22.22	40.07

จากตาราง 31 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ส่วนใหญ่ฝึกอบรมพนักงานก่อนทำงาน

3.4 ความต้องการให้หน่วยงานอื่นฝึกพนักงานในโรงงาน

ตาราง 32 ค่าร้อยละความต้องการให้หน่วยงานอื่นฝึกพนักงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม

ความต้องการ	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ไม่ต้องการ	28.00	0.00	22.22	16.74
ต้องการ	72.00	100.00	77.82	83.27

จากตาราง 32 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
ภาคตะวันออก ส่วนใหญ่ต้องการให้หน่วยงานอื่นฝึกพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3.5 หน่วยงานที่ต้องการให้จัดฝึกอบรมพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 33 ค่าร้อยละหน่วยงานที่ต้องการให้จัดฝึกอบรมพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

หน่วยงาน	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	2.56	0.00	0.00	0.85
โรงเรียนสารพัดช่าง	12.82	0.00	16.67	09.83
มหาวิทยาลัย	20.51	33.33	8.33	20.72
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	12.82	0.00	25.00	12.61
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน	23.08	0.00	16.67	13.25
ภาคตะวันออก				
กรมการพัฒนาชุมชน	2.56	0.00	0.00	0.00
กระทรวงสาธารณสุข	0.00	33.33	25.33	19.55
สถานประกอบการของเอกชน	7.69	33.34	0.00	13.68
วัด	2.56	0.00	0.00	0.85
อื่น ๆ	15.38	0.00	8.00	7.79

จากตาราง 33 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา ต้องการให้สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกฝึกอบรมพนักงานของโรงงาน โรงงานในจังหวัดชลบุรีต้องการให้มหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข สถานประกอบการของเอกชน ฝึกอบรมพนักงานของโรงงาน โรงงานในจังหวัดระยองต้องการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข ฝึกอบรมพนักงานของโรงงาน

3.6 เรื่องที่ต้องการให้ฝึกอบรมพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 34 ค่าร้อยละความต้องการให้ฝึกอบรมด้านต่าง ๆ

หัวข้อเรื่อง	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ทักษะในงานที่ทำอยู่	16.28	20.00	19.05	18.44
ด้านการปรับตัว	23.26	20.00	19.05	20.77
มนุษยสัมพันธ์	23.26	20.00	19.05	20.77
ด้านจริยธรรม	18.60	20.00	33.33	23.98
ด้านอื่น ๆ	18.60	20.00	9.52	16.04

จากตาราง 34 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต้องการให้ฝึกอบรมด้านจริยธรรม ด้านการปรับตัว และด้านมนุษยสัมพันธ์ให้กับพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3.7 ความสนับสนุนของโรงงานในการจัดฝึกอบรมของพนักงานใน
โรงงานอุตสาหกรรม

ตาราง 35 ค่าร้อยละการสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม

การสนับสนุน ของโรงงาน	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
งบประมาณสำหรับฝึกอบรม	45.45	25.00	62.50	44.32
วัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกอบรม	18.18	25.00	12.50	18.56
บุคลากร	4.55	25.00	0.00	09.85
อื่น ๆ (เช่นยานพาหนะฯ)	31.82	25.00	25.00	27.27

จากตาราง 35 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
ภาคตะวันออกสามารถสนับสนุนงบประมาณสำหรับฝึกอบรมพนักงานของโรงงาน

3.8 ประเภทของแรงงานที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการจำนวนมาก

ตาราง 36 ค่าร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดช่างอุตสาหกรรม

หมวดช่าง อุตสาหกรรม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ช่างซ่อมรถยนต์	5.88	0.00	0.00	01.96
ช่างไฟฟ้า	26.47	25.00	15.38	22.28
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	14.70	25.00	7.69	15.80
ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า	0.00	0.00	7.69	2.56
ช่างเชื่อมโลหะ	5.88	0.00	11.54	5.81
ช่างกลึงโลหะ	8.82	0.00	11.54	6.79
ช่างกลโรงงาน	17.65	25.00	11.54	18.06
ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม	5.88	25.00	11.54	14.14
ช่างไม้ครุภัณฑ์	0.00	0.00	7.69	2.56
ช่างปูน	0.00	0.00	7.69	2.56
ช่างประปาสุขภัณฑ์	0.00	0.00	0.00	0.00
อื่น ๆ (เช่น เคนี่อุตสาหกรรม)	14.71	0.00	7.69	7.47

จากตาราง 36 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต้องการแรงงานหมวดช่างอุตสาหกรรมคือ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์

ตาราง 37 ค่าร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดเกษตรกรรม

หมวดเกษตรกรรม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
การจัดสวน	0.00	0.00	33.33	33.33
การเกษตรแพน้าหม้	0.00	0.00	33.33	33.33
การเกษตรธรรมชาติ	0.00	0.00	33.33	33.33

จากตาราง 37 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต้องการแรงงานหมวดเกษตรกรรมคือ การจัดสวน การเกษตรแพน้าหม้ และการเกษตรธรรมชาติ เฉพาะจังหวัดระยอง

ตาราง 38 ค่าร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดคหกรรม

หมวดคหกรรม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ตัดเย็บเสื้อผ้า	50.00	0.00	0.00	50.00
ช่างเสื้อสตรีและเด็ก	50.00	0.00	0.00	50.00

จากตาราง 38 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต้องการแรงงานหมวดคหกรรมคือ ตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างเสื้อสตรี และเด็กเฉพาะจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตาราง 39 ค่าร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดพาณิชยกรรม

หมวดพาณิชยกรรม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	29.63	33.33	37.50	33.49
คอมพิวเตอร์	40.74	33.34	50.00	41.36
วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด	29.63	33.33	12.50	25.15

จากตาราง 39 พบว่า แรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมภาคตะวันออกต้องการแรงงานหมวดพาณิชยกรรมคือ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ

ตาราง 40 ค่าร้อยละความต้องการแรงงาน หมวดศิลป์และหัตถกรรม

หมวดศิลป์และ หัตถกรรม	ฉะเชิงเทรา (ค่าร้อยละ)	ชลบุรี (ค่าร้อยละ)	ระยอง (ค่าร้อยละ)	รวม (ค่าร้อยละ)
ปักจักร	20.00	0.00	100.00	60.00
ศิลป์ประดิษฐ์	20.00	0.00	0.00	10.00
ของชำร่วย	20.00	0.00	0.00	10.00
สิ่งทอ	40.00	0.00	0.00	20.00

จากตาราง 40 พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการแรงงานหมวดศิลป์และหัตถกรรมคือ
โรงงานในจังหวัดฉะเชิงเทราต้องการแรงงานสิ่งทอ
โรงงานในจังหวัดระยองต้องการแรงงานด้านปักจักร

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

แนวทางในการจัดโครงการการศึกษาออกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ
ชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลงจากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1 หมวดวิชาชีพทางด้านอุตสาหกรรม หน่วยงานที่จะจัด
โครงการต่าง ๆ นั้น ๆ ควรจะทำโครงการร่วมกับโรงงานอุตสาหกรรม โดย
โรงงานอุตสาหกรรมสนับสนุนด้านงบประมาณ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดให้กับหน่วยงานใน
โรงงานและประชาชนที่อยู่บริเวณรอบ ๆ โรงงาน ส่วนหน่วยงานที่จัดเป็นผู้ดำเนินการ
ในด้านหลักสูตร วิทยากร ในการจัดฝึกอบรมเพื่อเตรียมแรงงานเข้าสู่
โรงงานอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงานแต่ละกลุ่มพื้นที่

แนวทางที่ 2 เนื่องจากพื้นที่เพื่อทำการเกษตรกรรมรอบ ๆ โรงงาน
อุตสาหกรรมมีปริมาณลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องฝึกอบรมประชาชนให้รู้จักทำการ
เกษตรกรรมแผนใหม่ โดยมีการฝึกอบรมและปฏิบัติจริง มีการสาธิตและติดตาม
ผล โดยผู้จัดการฝึกอบรมควรหางบประมาณสนับสนุนโครงการฝึกอบรมเป็นบาง
ส่วน และผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายอีกบางส่วน

แนวทางที่ 3 จัดให้ความรู้กับประชาชนในด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม
เช่น การรักษาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ ฆ่าให้เน่าเสีย โดยใช้สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ วิทยุ
โทรทัศน์ และเจ้าหน้าที่เข้าไปให้ความรู้กับประชาชนในหมู่บ้านเป็นครั้งคราว
ประมาณเดือนละ 1 ครั้ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพชุมชนในปัจจุบันของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพ และด้านสาธารณสุข เพื่อหาแนวทางในการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากร แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละชุด รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 3 ชุด ได้แก่

1. ประชากรในหมู่บ้านได้แก่หัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มนี้ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในด้านส่วนตัว การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และสาธารณสุข ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษา
2. หัวหน้าหรือตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออกโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 22 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มนี้จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับหน่วยงานใดควรจะจัดการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ สายอาชีพ และด้านอื่น ๆ ให้กับประชาชนและรวมทั้งรายละเอียดของความเหมาะสมในการจัดโครงการ เช่น เดือน วัน และช่วงเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วควรจะให้ผู้ใดหรือไม่
3. ผู้บริหารโรงงานในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 35 คน กลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มนี้จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 3 เกี่ยวกับ

ความต้องการของโรงงานในด้านการศึกษายายสามัญ สายอาชีพของพนักงาน รวมทั้งความต้องการฝึกอบรมให้กับพนักงานก่อนเข้าทำงาน ในระหว่างจ้างงาน ตลอดถึงค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมในแต่ละครั้งว่าใครจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างสำหรับประชาชนมีอยู่ 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในด้านส่วนตัว

การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และสาธารณสุข

จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการ

ด้านการศึกษา จำนวน 12 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารโรงงาน จำนวน 9 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโลตัส (Lotus) นำเสนอด้วยตารางในรูปร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในด้านส่วนตัว การศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และสาธารณสุข

ด้านส่วนตัว พบว่า ประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเล ตะวันออก จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่มี สมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ ของครอบครัวประมาณ 3,000 ถึง 5,000 บาทต่อเดือน ประชาชนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง

ด้านสาธารณสุข พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเป็นแหล่งน้ำดื่ม นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา น้ำบ่อและน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดื่ม ประชาชนได้รับความรู้ เรื่องการดูแลสุขภาพจากการฟังวิทยุและโทรทัศน์ จาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและได้รับมลพิษจากสิ่งแวดล้อมคือน้ำเสีย

ด้านการศึกษาเพิ่มเติม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม สายสามัญระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สายอาชีพต้องการศึกษาเพิ่มเติมช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ ช่างซ่อมรถยนต์ การเกษตรแผนใหม่ การขยายพันธุ์พืช การทำสวนไม้ผลไม้ดอก ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย อาหารและโภชนาการ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ วิชาบัญชี ศิลปประดิษฐ์ ของชำร่วย นอกจากนี้ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และการ ป้องกันโรค

หน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพให้กับประชาชนใน เขตอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนสารพัดช่าง และสถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงานภาคตะวันออก ในการศึกษาเพิ่มเติมประชาชนสามารถจ่ายค่าฝึกอบรม หรือศึกษาได้บางส่วน เดือนที่ว่างในการศึกษาเพิ่มเติมคือทุกเดือน และสะดวก ที่จะฝึกอบรมหรือศึกษาในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และช่วงเวลาราชการ ระยะเวลาที่เข้าเรียนในแต่ละครั้ง จำนวน 2 ชั่วโมง หลักสูตรที่เหมาะสมคือหลักสูตร ระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง และต้องการได้รับวุฒิบัตรการฝึกอบรมหรือการศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา
โรงเรียน

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก คือ ต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาสายสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าและระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า สายอาชีพควรจัดการศึกษาวิชาช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมจักรยานยนต์ การเกษตรแผนใหม่ การขยายพันธุ์พืช การทำสวนไม้ผลไม้ดอก อาหารและโภชนาการ การถนอมอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า คอมพิวเตอร์ วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด มัคคุเทศก์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ จักสาน ของชำร่วย สิ่งทอ ศิลปประดิษฐ์ดนตรีไทย-สากล นอกจากนี้ควรมีให้การศึกษาร่วมเรื่องสุขภาพ กฎหมาย สิ่งแวดล้อม การวางแผนครอบครัว การจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้กับประชาชนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ หน่วยงานที่เหมาะสมควรจัดคือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนสารพัดช่าง สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก ระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดฝึกอบรมหรือให้การศึกษาร่วมเพิ่มเติม ควรจัดเป็นบางเดือน จัดในวันเสาร์และอาทิตย์ไม่จำกัดเวลาแต่ให้สอดคล้องกับเวลาว่างของประชาชน การจัดฝึกอบรมและให้การศึกษาร่วมเพิ่มเติมควรมีวิทยากรด้วย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงงาน

สภาพแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ในโรงงานมาจากชุมชนรอบ ๆ โรงงาน แต่โรงงานในจังหวัดระยองพนักงานมาจากต่างจังหวัด พนักงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีการฝึกอบรมพนักงานก่อนทำงาน นอกจากนี้โรงงานต้องการให้หน่วยงานอื่นฝึกอบรมพนักงานให้ หน่วยงานที่

โรงงานต้องการให้มาช่วยฝึกอบรมพนักงานคือ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค ตะวันออก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานประกอบการเอกชน และกระทรวงสาธารณสุข หัวข้อเรื่องที่ต้องการให้ฝึกอบรมพนักงานคือ ด้าน จริยธรรม ด้านการปรับตัว ด้านมนุษยสัมพันธ์ โรงงานสามารถสนับสนุนงบประมาณสำหรับการฝึกอบรมพนักงานของโรงงาน

ประเภทของแรงงานที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการจำนวนมากคือ ช่าง ไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ คนจัดสวน ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ สิ่งทอ และปักจักร

การอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชน

ด้านส่วนตัว ผลการวิจัยพบว่าประชาชนใน 3 จังหวัด ส่วนใหญ่มีสมาชิก ในครอบครัวจำนวน 4-5 คน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ของครอบครัว ประมาณ 3,000 ถึง 5,000 บาทต่อเดือน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ด้านสาธารณสุข พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเป็นแหล่งน้ำดื่มนอกจากนี้ประชาชน ส่วนใหญ่มีน้ำประปา น้ำบ่อและน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดื่ม ประชาชนได้รับความ รู้เรื่องการดูแลสุขภาพจากการฟังวิทยุและโทรทัศน์จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ ได้รับมลพิษจากสิ่งแวดล้อมคือน้ำเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 ก : 85)

ด้านการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษา ภาคบังคับคือระดับประถมศึกษา และต้องการศึกษาเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 หรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ซึ่งสอดคล้องกับ ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและผลงานวิจัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 ก : 85) ทั้งนี้เนื่องจาก ประชากรใน 3 จังหวัดเพิ่มขึ้น มีการจ้างงานมากขึ้น นักเรียนย้ายตามผู้ปกครอง

ซึ่งมาทำงานในโรงงานต่าง ๆ ทำให้นักเรียนในระดับดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วย โรงเรียนและสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมมีผลกระทบโดยตรงด้านสายอาชีพพบว่าประชาชนต้องการศึกษาเพิ่มเติมช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ ช่างซ่อมรถยนต์ การเกษตรแผนใหม่ การขยายพันธุ์พืช การทำสวนไม้ผลไม้ดอก ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย อาหารและโภชนาการ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ วิชาบัญชี ศิลปประดิษฐ์ ของชำร่วย นอกจากนี้ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและการป้องกันโรค ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษาออกโรงเรียน และจากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าสถานศึกษาต้องปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอน เพื่อดึงดูดนักเรียนและผู้สนใจทั่วไปให้เรียนในพื้นที่ เน้นด้านอาชีพ ด้านสุขภาพอนามัย คุณภาพด้านจริยธรรมมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ประหยัด อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จากการวิจัยพบว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพให้กับประชาชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกคือโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน โรงเรียนสารพัดช่าง และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก จะเห็นว่าความต้องการของประชาชนสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

จากการวิจัยพบว่าในการศึกษาเพิ่มเติมประชาชนส่วนใหญ่สามารถจ่ายค่าฝึกอบรมหรือศึกษาได้บางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานที่จะสนับสนุนงบประมาณสำหรับฝึกอบรม

จากผลการวิจัยพบว่าเดือนที่ประชาชนว่างงานการศึกษาเพิ่มเติมคือทุกเดือน ส่วนผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนมีเวลาว่างในการให้การศึกษาเป็นบางเดือน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีภาระงานมากที่จะต้องทำให้สำเร็จในบางเดือนของปีงบประมาณ ประชาชนสะดวกที่จะฝึกอบรมและศึกษาเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ

ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ช่วงเวลาที่สามารถเรียนได้ของประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง คือเวลานอกราชการ ส่วนผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนช่วงเวลาที่เหมาะสมคือไม่จำกัดเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนมีความตั้งใจที่จะพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถ เพื่อพัฒนาชีวิตให้มีความสุขโดยไม่จำกัดเวลาแต่ขึ้นอยู่กับความสะดวกของผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้เรียนในแต่ละครั้งของประชาชนส่วนใหญ่ในทั้ง 3 จังหวัด คือ ครั้งละ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาของโครงการการศึกษานอกโรงเรียนส่วนมากจะทำงาน เมื่อเลิกงานแล้วจึงมาเรียนเพิ่มเติมใช้เวลา 2 ชั่วโมงเหมาะสมเพราะไม่นานจนเกินไป ไม่เหนื่อยและไม่เกิดความเบื่อหน่าย การเรียนการสอนจึงเกิดประสิทธิภาพเรียนแล้วใช้ประโยชน์ได้ ระยะเวลาของหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับประชาชนคือหลักสูตรระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่มีพื้นฐานอยู่แล้วแต่ต้องการมาเรียนเพิ่มเติม ถ้าเป็นหลักสูตรระยะยาวประชาชนอาจจะเกิดความเบื่อหน่าย และออกกลางคันได้ ในการฝึกอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมประชาชนต้องการรับรู้ฉันทวิธีซึ่งสอดคล้องกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าควรจะให้วิทยากรด้วยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจของผู้เรียนและสามารถนำไปสมัครงานได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนทั้งในด้านการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญ สายอาชีพ เรื่องสุขภาพอนามัย รวมทั้งหน่วยงานที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้กับประชาชน (ดูรายละเอียดในตอนที่ 2 ของสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล หน้า 79)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงงาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรี พนักงานส่วน

ใหญ่มาจากชุมชนรอบ ๆ ข้าง ส่วนโรงงานในจังหวัดระยองพนักงานมาจากต่าง
จังหวัด พนักงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูล
พื้นฐานของประชาชนในตอนต้นที่ 1 โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีการฝึกอบรม
พนักงานก่อนทำงาน ทั้งนี้ต้องการจะให้พนักงานได้รับทราบนโยบายของโรงงาน
และเพื่อให้พนักงานทุกคนได้ปฏิบัติงานตามแผนงานที่โรงงานได้วางไว้ และ
โรงงานต้องการให้หน่วยงานอื่นฝึกอบรมมาให้กับพนักงาน หน่วยงานที่โรงงาน
ต้องการให้มาช่วยฝึกอบรมกับพนักงาน คือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและ
ความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภท
แรงงานที่ทางโรงงานอุตสาหกรรมต้องการจำนวนมากคือ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์
คนจัดสวน ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ
สิ่งทอ และปักจักร ซึ่งสอดคล้องกับวิชาที่ประชาชนต้องการศึกษาเพิ่มเติมและ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้มีความคิดเห็นว่าควรที่จะเปิดทำการสอน
เพิ่มเติมให้กับประชาชนในสาขาวิชาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาและต้องการศึกษาเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และผลการวิจัยพบว่า หน่วย
งานที่ควรจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมให้กับประชาชนคือ โรงเรียนประถม
ศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วย
งานของรัฐ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐดังกล่าวน่าจะได้จัดหลักสูตรและกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียน ตามความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ตาม
ที่ปรากฏผลในการวิจัยนี้

2. จากการวิจัยนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่อยากต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพในหมวดช่างอุตสาหกรรม หมวดเกษตรกรรมแผนใหม่ หมวดพาณิชยกรรม หมวดศิลปะและหัตถกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม และการวิจัยนี้พบว่าหน่วยงานที่ควรจัดการศึกษาในสายอาชีพคือ ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน โรงเรียนสารพัดช่าง และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้สนองความต้องการของประชาชน ความต้องการของโรงงาน และ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ หน่วยงานของรัฐและเอกชนจะต้องประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในด้านจัดทำหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งงบประมาณการฝึกอบรม เพราะประชาชนส่วนใหญ่สามารถจะเสียค่าใช้จ่ายได้เพียงบางส่วน

3. การวิจัยนี้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การรักษาโรค และเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ นับว่าวิทยุเป็นสื่อสำคัญยิ่งของการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์มาก เพราะได้ชมทั้งเสียง สี และภาพ ได้ทั้งความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินและยังเป็นผลพลอยได้ให้กับประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากผลการวิจัยนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ควรพิจารณาเลือกสรรรายการที่เป็นสาระน่ารู้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับด้านสุขภาพอนามัย การรักษาโรค และสิ่งแวดล้อม

4. การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความต้องการของชุมชนในเขตพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อหาแนวทางในการจัดโครงการการศึกษา นอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพชุมชนที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนหรือโครงการฝึกอบรมให้กับประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน เพราะการศึกษานอกโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับจังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ว่าต่างกันหรือเหมือนกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร สังขชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี :
ชลบุรีการพิมพ์, 2533.
- การพัฒนาชุมชน, กรม. การศึกษาหารูปแบบการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมในพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : กองฝึกอบรม กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการศึกษาสภาพสังคม -
เศรษฐกิจ ของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2529.
อัดสำเนา.
- . ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาและประชากรจังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ :
กองประเมินผลการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2530. อัดสำเนา.
- . รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างด้านเศรษฐกิจ
สังคมและการศึกษาของชุมชนบริเวณแหล่งอุตสาหกรรม : ศึกษาเฉพาะ
กรณี หมู่ที่ 5 ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533 ก.
- . รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาเพื่อการจัดการศึกษาใน
บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กรณีศึกษา : มาบตาพุด จังหวัด
ระยอง. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2533 ข.
- . รายงานการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในบริเวณ
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนัก
งานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2533 ค.
- . สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ระหว่าง
ปีการศึกษา 2525-2529 จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ : กอง
ประเมินผลการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2533. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่
บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ระหว่างปีการศึกษา 2525-2529 จังหวัด
ชลบุรี. กรุงเทพฯ : กองประเมินผลการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2533. อัดสำเนา.

. สภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ระหว่าง
ปีการศึกษา 2525-2529 จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : กองประเมิน
ผลการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานยก
รัฐมนตรี, 2533. อัดสำเนา.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การพัฒนาพื้นที่
บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534. ถ่ายเอกสาร.

จังหวัดระยอง, สำนักงาน. จังหวัดระยอง. ระยอง : สำนักงานจังหวัดระยอง,
ม.ป.ป..

ทัศนีย์ ขรานนท์, ผู้แปล. การวางแผนการศึกษานอกระบบโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2531.

ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมหลักสูตร "นักวิจัยทางสังคมศาสตร์" รุ่นที่ 35. รายงานผล
การวิจัย ความสัมพันธ์ของชาวบ้านกับวัดและโรงเรียน : ศึกษาเปรียบ
เทียบชุมชนชนบทกับเมือง พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาและ
ฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
กระทรวง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน, 2532.
อัดสำเนา.

พัฒนาชุมชนเขต 2, สำนักงาน. การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การพัฒนาพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับแผนนโยบายกรมการพัฒนาชุมชน. ชลบุรี :
สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต 2, 2532. อัดสำเนา.

พานทอง มงคลศิลป์. การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานพัฒนาชุมชน. ระยอง :
สำนักงานจังหวัดระยอง, 2534. อัดสำเนา.

รัตนา พุ่มไพศาล. รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการเพื่อ
จัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในบริเวณภาคตะวันออกเฉียง
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
อัสสาเนา.

ศรีนครินทร์วิโรฒ บางแสน, มหาวิทยาลัย. เอกสารสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
ผลการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงในทศวรรษหน้า. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ บางแสน, 2531. อัสสาเนา.

สาธารณสุขจังหวัดระยอง, สำนักงาน. สถานภาพสาธารณสุขจังหวัดระยอง ปี
งบประมาณ 2533. ระยอง : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง,
2534. อัสสาเนา.

สามัญศึกษา, กรม. รายงานการวิจัย : สภาพการเรียนรู้หนังสือของผู้จบชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

ส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียง, สำนักงาน. แนวทางพัฒนาการเกษตรระดับ
ตำบล. ระยอง : สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออกเฉียง, 2532.
ถ่ายเอกสาร.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การวางแผนงานและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

สุนทราวดี เขียวพิเชษฐ์, ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา และรวีวรรณ เผ่ากัณฑ์.
รายงานการวิจัยการศึกษาติดตามผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของ
บัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ชลบุรี :
คณะพยาบาลศาสตร์, 2531. อัสสาเนา.

อัจฉนา วัฒนากิจ. รายงานผลการศึกษาสภาพสังคม - เศรษฐกิจของพื้นที่บริเวณ
ชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, 2529. อัสสาเนา.

- อุดม เกิดพิบูลย์, มังกร ชัยพันธ์ และสมพงษ์ อรพินท์. อุตสาหกรรมกา
เกษตรและการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นชนบทกรณีอุตสาหกรรมผลไม้
บรรจุกระป๋อง (ฉบับการสำรวจเบื้องต้น). กรุงเทพฯ : ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2527.
- อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง, สำนักงาน. ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัด
ระยอง ปี 2532. ระยอง : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง,
2533. อัดสำเนา.
- อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, สำนักงาน. แผนพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี
2533-2534. ชลบุรี : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี, ม.ป.ป..
อัดสำเนา.
- Coombs, P.H., R.C. Passor and M. Ahmed. New Paths to
Learning for Rural Children and Youths. n.p. :
International Council for Educational Development,
1973.
- Coombs, P.H. and Manzoor Ahmed. Attaching Rural Poverty :
How Non-formal Education can Help. Baltimore : The
Johns Hopkins University Press, 1974.
- Douglas, Karl R. Evaluating Criteria. Washington D.C. Co-
Operative Study of Secondary School Standard, 1950.
- Hass, Glen and others. Curriculum Planning : A New Approach.
n.p., n.d.
- Hanson, J.W. and Cole Brembeck. Education and Development
of Nations. New York : Holt Renahard and Winston
Inc., 1966.

Legans, Paul J. Some Principles and Concept of Extension Program Building. New York : Cornell University Division of Extention, 1961.

Weitz, R. "Urbanization and Urban-Rural Relationships in Developing Countries," The Role of Group Acting in the Industrialization of Rural Areas. New York : Paeger, 1977.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 1

แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชน

จังหวัด 1. () ชลบุรี 2. () ฉะเชิงเทรา 3. () ระยอง
หมู่บ้าน..... ตำบล.....

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของประชาชนในด้านส่วนตัว การศึกษา
เศรษฐกิจและสาธารณสุข

ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ 1. () ชาย 2. () หญิง
2. อายุ
 1. () 18-30 ปี
 2. () 30-55 ปี
 3. () 55 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส
 1. () โสด
 2. () สมรสแล้ว
 3. () หม้าย
 4. () หย่า/แยกกันอยู่

ข้อมูลครอบครัว

4. ครอบครัวท่านมีสมาชิก.....คน (ทุกคนที่อยู่ในบ้าน)

ข้อมูลด้านการศึกษา

5. หัวหน้าครอบครัวสำเร็จการศึกษาระดับใด
1. () ต่ำกว่าประถมศึกษา
 2. () ประถมศึกษา
 3. () มัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา
 4. () อุดมศึกษาขึ้นไป
- ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด
1. () ต่ำกว่าประถมศึกษา
 2. () ประถมศึกษา
 3. () มัธยมศึกษา หรืออาชีวศึกษา
 4. () อุดมศึกษาขึ้นไป
6. ในครอบครัวของท่านมีรายได้จากด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณ
เท่าไรต่อเดือน
1. () ต่ำกว่า 3,000 บาท
 2. () 3,001-5,000 บาท
 3. () 5,001-10,000 บาท
 4. () 10,001-15,000 บาท
 5. () 15,001-20,000 บาท
 6. () 20,000 บาทขึ้นไป
7. บ้านที่พักอาศัย
1. () เป็นเจ้าของ
 2. () เช่าซื้อ
 3. () เช่า
 4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

8. อาชีพหลักของหัวหน้าครอบครัวคืออะไร

1. () รับจ้าง
2. () รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
3. () เกษตรกรรม
4. () ค้าขาย
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

อาชีพหลักของท่านคืออะไร

1. () รับจ้าง
2. () รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
3. () เกษตรกรรม
4. () ค้าขาย
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพอื่นหรือไม่

1. () ไม่มี
2. () มี
 - 2.1 () รับจ้าง
 - 2.2 () เกษตรกรรม
 - 2.3 () ค้าขาย
 - 2.4 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ท่านมีอาชีพอื่นหรือไม่

1. () ไม่มี
2. () มี

- 2.1 () รับจ้าง
- 2.2 () เกษตรกรรม
- 2.3 () ค้าขาย
- 2.4 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ข้อมูลด้านสาธารณสุข

- 10. แหล่งน้ำดื่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. () น้ำฝน
 - 2. () บ่อน้ำหรือบ่อน้ำบาดาล
 - 3. () น้ำประปา
 - 4. () แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลอง หนอง บึง ฯลฯ
 - 5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 11. ท่านเคยได้รับความรู้ในเรื่องการดูแลรักษาสุขภาพหรือไม่
 - 1. () ไม่เคย
 - 2. () เคย
 - 2.1 () จากพนักงานอนามัยผดุงครรภ์
 - 2.2 () จากหน่วยแพทย์เคลื่อนที่
 - 2.3 () จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - 2.4 () พสส. และ อสม. (ผู้สื่อสารสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน)
 - 2.5 () เจ้าหน้าที่มาลาเรีย
 - 2.6 () เจ้าหน้าที่มาลาเรียและหน่วยแพทย์เคลื่อนที่
 - 2.7 () ศึกษาจากวารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
 - 2.8 () ฟังวิทยุ - โทรทัศน์
 - 2.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. บ้านท่านมีปัญหาในสิ่งเหล่านี้หรือไม่

1. () ไม่มี
2. () มี
 - 2.1 () เกี่ยวกับน้ำเสีย
 - 2.2 () อากาศเป็นพิษ
 - 2.3 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษา

1. ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายสามัญหรือไม่

1. () ไม่ต้องการ
2. () ต้องการ
 - 2.1 () การอ่านออกเขียนได้
 - 2.2 () ประถมปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
 - 2.3 () มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
 - 2.4 () มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
 - 2.5 () อุดมศึกษาหรือสถาบันอื่นที่เทียบเท่า

2. ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมสายอาชีพหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () ไม่ต้องการ
2. () ต้องการ
 1. () หมวดช่างอุตสาหกรรม
 - 1.1 () ช่างซ่อมจักรยานยนต์
 - 1.2 () ช่างซ่อมจักรยาน
 - 1.3 () ช่างซ่อมรถยนต์
 - 1.4 () ช่างไฟฟ้า

- 1.5 () ช่างอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.6 () ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า
 - 1.7 () ช่างเชื่อมโลหะ
 - 1.8 () ช่างกลึงโลหะ
 - 1.9 () ช่างกลโรงงาน
 - 1.10 () ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม
 - 1.11 () ช่างไม้ครุภัณฑ์
 - 1.12 () ช่างปูน
 - 1.13 () ช่างบัดกรี
 - 1.14 () ช่างประปาสุขภัณฑ์
 - 1.15 () ช่างทำความสะอาดและปรับอากาศ
 - 1.16 () ช่างซ่อมนาฬิกา
 - 1.17 () ช่างทำคอนกรีตบล็อก
 - 1.18 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. () หมวดเกษตรกรรม
- 2.1 () การเพาะเห็ด
 - 2.2 () การจัดสวน
 - 2.3 () การขยายพันธุ์พืช
 - 2.4 () การปราบศัตรูพืช
 - 2.5 () การเกษตรแผนใหม่
 - 2.6 () การเกษตรธรรมชาติ
 - 2.7 () การทำสวนไม้ผลไม้ดอก
 - 2.8 () การเลี้ยงสัตว์
 - 2.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
3. () หมวดช่างคหกรรม
- 3.1 () การถนอมอาหาร

- 3.2 () อาหารและโภชนาการ
 - 3.3 () ตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 3.4 () ช่างเสื้อผ้าสตรีและเด็ก
 - 3.5 () เสริมสวย
 - 3.6 () เย็บปักถักร้อย
 - 3.7 () อื่น ๆ ระบุ.....
 - 4. () หมวดพาณิชยกรรม
 - 4.1 () พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ
 - 4.2 () คอมพิวเตอร์
 - 4.3 () วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด
 - 4.4 () มัคคุเทศก์
 - 4.5 () การตลาดและสหกรณ์
 - 4.6 () อื่น ๆ ระบุ.....
 - 5. () หมวดศิลปะและหัตถกรรม
 - 5.1 () จักรสาน
 - 5.2 () ปั้นทาสี
 - 5.3 () ปักจักร
 - 5.4 () ศิลปประดิษฐ์
 - 5.5 () ของขวาร่วย
 - 5.6 () สิ่งทอ
 - 5.7 () ดนตรีไทย-สากล
 - 5.8 () ช่างเครื่องหนัง
 - 5.9 () อื่น ๆ ระบุ.....
3. ท่านมีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. () สุขภาพ

2. () สิ่งแวดล้อม
 3. () การเลี้ยงเด็ก
 4. () การปฐมพยาบาล
 5. () การป้องกันโรค
 6. () การวางแผนครอบครัว
 7. () กฎหมาย
 8. () ภาษา (โปรดระบุ).....
 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. หน่วยงานที่ควรจะจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. () โรงเรียนประถมศึกษา
 2. () โรงเรียนมัธยมศึกษา
 3. () วิทยาลัยอาชีวศึกษา
 4. () โรงเรียนสารพัดช่าง
 5. () มหาวิทยาลัย
 6. () ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 7. () สถานประกอบการของเอกชน
 8. () วัด
 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. หน่วยงานที่ควรจะจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. () โรงเรียนประถมศึกษา
 2. () โรงเรียนมัธยมศึกษา
 3. () วิทยาลัยอาชีวศึกษา
 4. () โรงเรียนสารพัดช่าง
 5. () มหาวิทยาลัย

6. () ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
 7. () สถานประกอบการของเอกชน
 8. () วัด
 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. ท่านสามารถจ่ายค่าฝึกอบรมหรือการศึกษาเพิ่มเติมได้หรือไม่
1. () ไม่ได้เลย
 2. () ได้บางส่วน
 3. () ได้ทั้งหมด
7. เดือนที่ท่านว่างงานการศึกษาเพิ่มเติม
1. () ว่างทุกเดือน
 2. () ว่างบางเดือน คือเดือน.....
 3. () ไม่มีเดือนว่าง
8. วันที่สะดวก
1. () จันทร์-ศุกร์
 2. () จันทร์-พุธ-ศุกร์
 3. () เสาร์-อาทิตย์
 4. () ทุกวัน
9. ช่วงเวลาที่สามารถจะเรียนได้
1. () เวลาราชการ (08.00-16.30 น.) โปรดระบุ.....
 2. () นอกเวลาราชการ โปรดระบุ.....
 3. () ไม่จำกัดเวลา
10. ระยะเวลาที่ใช้เรียนในแต่ละครั้ง
1. () 1 ชั่วโมง
 2. () 2 ชั่วโมง
 3. () 3 ชั่วโมง
 4. () 4 ชั่วโมง
 5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

11. ระยะเวลาของหลักสูตร

1. () หลักสูตรระยะสั้นไม่เกิน 30 ชั่วโมง
2. () หลักสูตรระยะสั้นไม่เกิน 100 ชั่วโมง
3. () หลักสูตรระยะยาวไม่เกิน 300 ชั่วโมง

12. ต้องการรับวุฒิมัธยมศึกษาหรือไม่

1. () ต้องการ
2. () ไม่ต้องการ

ฉบับที่ 2

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัด 1. () ชลบุรี 2. () ฉะเชิงเทรา 3. () ระยอง
หน่วยงาน..... หน้าที่รับผิดชอบ.....

1. ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมสำหรับ
ประชาชนหรือไม่

1. () ไม่ต้องการ

2. () ต้องการ

2.1 () การอ่านออกเขียนได้

2.2 () ประถมปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

2.3 () มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

2.4 () มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า

2.5 () อุดมศึกษาหรือสถาบันอื่นที่เทียบเท่า

2. ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมสำหรับ
ประชาชนหรือไม่

1. () ไม่ต้องการ

2. () ต้องการ

1. () หมวดช่างอุตสาหกรรม

1.1 () ช่างซ่อมจักรยานยนต์

1.2 () ช่างซ่อมจักรยาน

1.3 () ช่างซ่อมรถยนต์

1.4 () ช่างไฟฟ้า

1.5 () ช่างอิเล็กทรอนิกส์

1.6 () ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า

- 1.7 () ช่างเชื่อมโลหะ
 - 1.8 () ช่างกลึงโลหะ
 - 1.9 () ช่างกลโรงงาน
 - 1.10 () ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม
 - 1.11 () ช่างไม้ครุภัณฑ์
 - 1.12 () ช่างปูน
 - 1.13 () ช่างบัดกรี
 - 1.14 () ช่างประปาสุขภัณฑ์
 - 1.15 () ช่างทำความเย็นและปรับอากาศ
 - 1.16 () ช่างซ่อมนาฬิกา
 - 1.17 () ช่างทำคอนกรีตบล็อก
 - 1.18 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. () หมวดเกษตรกรรม
- 2.1 () การเพาะเห็ด
 - 2.2 () การจัดสวน
 - 2.3 () การขยายพันธุ์พืช
 - 2.4 () การปราบศัตรูพืช
 - 2.5 () การเกษตรแผนใหม่
 - 2.6 () การเกษตรธรรมชาติ
 - 2.7 () การทำสวนไม้ผลไม้ดอก
 - 2.8 () การเลี้ยงสัตว์
 - 2.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
3. () หมวดช่างคหกรรม
- 3.1 () การถนอมอาหาร
 - 3.2 () อาหารและโภชนาการ
 - 3.3 () ตัดเย็บเสื้อผ้า

- 3.4 () ช่างเสื้อสตรีและเด็ก
- 3.5 () เสริมสวย
- 3.6 () เย็บปักถักร้อย
- 3.7 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 4. () หมวดพาณิชยกรรม
 - 4.1 () พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ
 - 4.2 () คอมพิวเตอร์
 - 4.3 () วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด
 - 4.4 () มัคคุเทศก์
 - 4.5 () การตลาดและสหกรณ์
 - 4.6 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 5. () หมวดศิลป์และหัตถกรรม
 - 5.1 () จักสาน
 - 5.2 () ปั้นทาสี
 - 5.3 () ปักจักร
 - 5.4 () ศิลปประดิษฐ์
 - 5.5 () ของชาร่วย
 - 5.6 () สิ่งทอ
 - 5.7 () ดนตรีไทย-สากล
 - 5.8 () ช่างเครื่องหนัง
 - 5.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ จัดการศึกษาเพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ สำหรับประชาชนหรือไม่

- 1. () ไม่ต้องการ
- 2. () ต้องการ
 - 2.1 () ด้านสุขภาพ

- 2.2 () สิ่งแวดล้อม
- 2.3 () การเลี้ยงเด็ก
- 2.4 () การปฐมพยาบาล
- 2.5 () การป้องกันโรค
- 2.6 () การวางแผนครอบครัว
- 2.7 () กฎหมาย
- 2.8 () ภาษา (โปรดระบุ).....
- 2.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. หน่วยงานที่ท่านเห็นว่าควรจัดการศึกษาสายสามัญเพิ่มเติมให้กับประชาชนควรเป็นหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. () โรงเรียนประถมศึกษา
- 2. () โรงเรียนมัธยมศึกษา
- 3. () วิทยาลัยอาชีวศึกษา
- 4. () โรงเรียนสารพัดช่าง
- 5. () มหาวิทยาลัย
- 6. () ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- 7. () สถานประกอบการของเอกชน
- 8. () วัด
- 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. หน่วยงานที่ท่านเห็นว่าควรจัดการศึกษาสายอาชีพเพิ่มเติมให้กับประชาชนควรเป็นหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. () โรงเรียนประถมศึกษา
- 2. () โรงเรียนมัธยมศึกษา
- 3. () วิทยาลัยอาชีวศึกษา
- 4. () โรงเรียนสารพัดช่าง
- 5. () มหาวิทยาลัย

6. () ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
 7. () สถานประกอบการของเอกชน
 8. () วัด
 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
6. เดือนที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน
1. () ทุกเดือน
 2. () บางเดือน คือเดือน.....
7. วันที่ท่านเห็นว่าสะดวกในการจัด
1. () จันทร์-ศุกร์
 2. () จันทร์-พุธ-ศุกร์
 3. () เสาร์-อาทิตย์
 4. () ทุกวัน
8. ช่วงเวลาที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในการจัด
1. () เวลาราชการ (08.00-16.30 น.) โปรดระบุ.....
 2. () นอกเวลาราชการ โปรดระบุ.....
 3. () ไม่จำกัดเวลา
9. ควรให้วุฒิปัตหลังการบริการให้การศึกษาหรือไม่
1. () ควร
 2. () ไม่ควร

ฉบับที่ 3

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงงาน

จังหวัด 1. () ชลบุรี 2. () ฉะเชิงเทรา 3. () ระยอง
หมู่บ้าน..... ตำบล.....
ชื่อโรงงาน.....
ประเภทของกิจการ.....

1. โรงงานของท่านมีพนักงานทั้งหมด.....คน
2. พนักงานในโรงงานของท่านส่วนมากมาจากที่ใด
 1. () ชุมชนรอบ ๆ ข้าง
 2. () ต่างตำบล
 3. () ต่างอำเภอ
 4. () ต่างจังหวัด
3. การศึกษาขั้นต่ำสุดของพนักงานในโรงงานของท่านอยู่ในระดับใด
 1. () ประถมศึกษา
 2. () มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)
 3. () มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
 4. () อาชีวศึกษาระดับ ปวช.
 5. () อาชีวศึกษาระดับ ปวท./ปวส.
 6. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. โรงงานของท่านได้มีการจัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับพนักงานของท่านหรือไม่
 1. () ไม่เคยจัด
 2. () เคย จัดแบบใด โปรดระบุ
 1. () ก่อนทำงาน
 2. () ระหว่างทำงาน

5. ท่านต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ฝึกพนักงานในโรงงานของท่านหรือไม่

1. () ไม่ต้องการ
2. () ต้องการ (ถ้าต้องการให้ตอบคำถามข้อต่อไป)

6. ท่านต้องการให้หน่วยงานใดฝึกอบรมพนักงานในโรงงานของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () โรงเรียนประถมศึกษา
2. () โรงเรียนมัธยมศึกษา
3. () วิทยาลัยอาชีวศึกษา
4. () โรงเรียนสารพัดช่าง
5. () มหาวิทยาลัย
6. () ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
7. () สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคตะวันออก
8. () กรมการพัฒนาชุมชน
9. () กระทรวงสาธารณสุข
10. () สถานประกอบการของเอกชน
11. () วัด
12. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ถ้าท่านต้องการให้หน่วยงานอื่น ๆ ฝึกอบรมให้กับพนักงานในโรงงานของท่าน

ท่านต้องการให้มีการฝึกอบรมในด้านใด

1. () ทักษะในงานที่ทำอยู่
2. () ด้านการปรับตัว
3. () มนุษยสัมพันธ์
4. () ด้านจริยธรรม
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. ถ้าต้องการให้หน่วยงานอื่นจัดทำให้ ท่านจะสามารถสนับสนุนด้านใดบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () งบประมาณสำหรับฝึกอบรม
2. () วัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกอบรม
3. () บุคลากร
4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. โรงงานของท่านมีความต้องการแรงงานจำนวนมากเป็นประเภทใด

1. () หมวดช่างอุตสาหกรรม
 - 1.1 () ช่างซ่อมจักรยานยนต์
 - 1.2 () ช่างซ่อมจักรยาน
 - 1.3 () ช่างซ่อมรถยนต์
 - 1.4 () ช่างไฟฟ้า
 - 1.5 () ช่างอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.6 () ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า
 - 1.7 () ช่างเชื่อมโลหะ
 - 1.8 () ช่างกลึงโลหะ
 - 1.9 () ช่างกลโรงงาน
 - 1.10 () ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม
 - 1.11 () ช่างไม้ครุภัณฑ์
 - 1.12 () ช่างปูน
 - 1.13 () ช่างบัดกรี
 - 1.14 () ช่างประปาสุขภัณฑ์
 - 1.15 () ช่างทำความสะอาดและปรับอากาศ
 - 1.16 () ช่างซ่อมนาฬิกา
 - 1.17 () ช่างทากอนกรีตบล็อก
 - 1.18 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

- 2. () หมวดเกษตรกรรม
 - 2.1 () การเพาะเห็ด
 - 2.2 () การจัดสวน
 - 2.3 () การขยายพันธุ์พืช
 - 2.4 () การปราบศัตรูพืช
 - 2.5 () การเกษตรแผนใหม่
 - 2.6 () การเกษตรธรรมชาติ
 - 2.7 () การทำสวนไม้ผลไม้ดอก
 - 2.8 () การเลี้ยงสัตว์
 - 2.9 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 3. () หมวดช่างคหกรรม
 - 3.1 () การถนอมอาหาร
 - 3.2 () อาหารและโภชนาการ
 - 3.3 () ตัดเย็บเสื้อผ้า
 - 3.4 () ช่างเสื้อผ้าสตรีและเด็ก
 - 3.5 () เสริมสวย
 - 3.6 () เย็บปักถักร้อย
 - 3.7 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 4. () หมวดพาณิชยกรรม
 - 4.1 () พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ
 - 4.2 () คอมพิวเตอร์
 - 4.3 () วิชาบัญชี-พิมพ์ดีด
 - 4.4 () มัคคุเทศก์
 - 4.5 () การตลาดและสหกรณ์
 - 4.6 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

- 5. () หมวดศิลปะและหัตถกรรม
 - 5.1 () จักสาน
 - 5.2 () ภัณฑ์สี
 - 5.3 () บักจ๊กร
 - 5.4 () ศิลปประดิษฐ์
 - 5.5 () ของขาร่วย
 - 5.6 () สิ่งทอ
 - 5.7 () ดนตรีไทย-สากล
 - 5.8 () ช่างเครื่องหนัง
 - 5.9 () อื่น ๆ ปรครบ.....